

The background features a complex geometric pattern of triangles. The triangles are arranged in a way that creates a sense of depth and movement. The colors used are a vibrant blue, a bright yellow, and a dark charcoal grey. The triangles vary in size and orientation, some pointing up and some pointing down. The overall effect is a modern, minimalist design.

**RAPORT O STANIE GMINY
NOWY DWÓR GDAŃSKI
ZA ROK 2018**

Spis treści

1. Informacje ogólne.....	5
1.1. Charakterystyka gminy	5
1.2. Demografia.....	6
2. Organy Gminy	9
2.1. Burmistrz.....	9
2.2. Rada Miejska.....	9
3. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy	13
4. Finanse gminy	19
4.1. Wykonanie budżetu gminy w tys. PLN.....	19
4.2. Stan finansów gminy	21
5. Zagospodarowanie przestrzenne	22
5.1. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy.....	22
5.2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	22
6. Środowisko.....	23
6.1. Program ochrony środowiska.....	23
6.2. Gospodarowanie odpadami przez Gminę Nowy Dwór Gdański	24
7. Inwestycje gminne i zadania modernizacyjne.....	26
7.1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.....	30
8. Majątek komunalny	31
8.1. Gospodarka mieszkaniowa.....	33
9. Rolnictwo	36
10. Polityka społeczna.....	39
10.1. Gminny program wspierania rodziny na lata 2016 - 2018.....	43
10.2. Działania skierowane do seniorów.....	44
10.3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	44
10.4. Program przeciwdziałania narkomanii.....	44
11.1. Oświata w gminie.....	45
11.2. Kultura.....	49
11.3. Sport	49
12. Aktywność obywatelska.....	51
12.1. Wieloletni i roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi	51
12.2. Fundusz sołecki	51
13. Bezpieczeństwo obywateli	52
13.1. Podstawy funkcjonowania Straży Miejskiej	52
13.2. Ochotnicze Straże Pożarne.....	53
14. Działalność zewnętrzna gminy.....	55

1.1. Porozumienia międzygminne	55
1.3. Współpraca międzynarodowa	57
Podsumowanie	58
Wykaz tabel.....	59
Wykaz wykresów	61
Wykaz rysunków.....	62

Wstęp

Raport o stanie Gminy Nowy Dwór Gdański opracowano w celu przedstawienia mieszkańcom wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną naszego samorządu.

Zgromadzono informacje o różnych aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień opracowywania raportu, ze szczególnym uwzględnieniem 2018 roku.

Raport ukazuje trendy zmian i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju gminy.

Obszary działalności gminy zawarte w raporcie:

- 1) charakterystyka gminy,
- 2) demografia,
- 3) organy gminy,
- 4) realizacja strategii rozwoju gminy,
- 5) finanse gminy,
- 6) zagospodarowanie przestrzenne,
- 7) środowisko,
- 8) inwestycje gminne i zadania modernizacyjne,
- 9) majątek komunalny,
- 10) rolnictwo,
- 11) polityka społeczna,
- 12) oświata, kultura i sport,
- 13) aktywność obywatelska,
- 14) bezpieczeństwo mieszkańców,
- 15) działalność zewnętrzna gminy.

Raport został przygotowany przez pracowników Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi oraz wykorzystaniu dokumentów, będących w posiadaniu urzędu, a także na podstawie informacji opublikowanych na stronach internetowych.

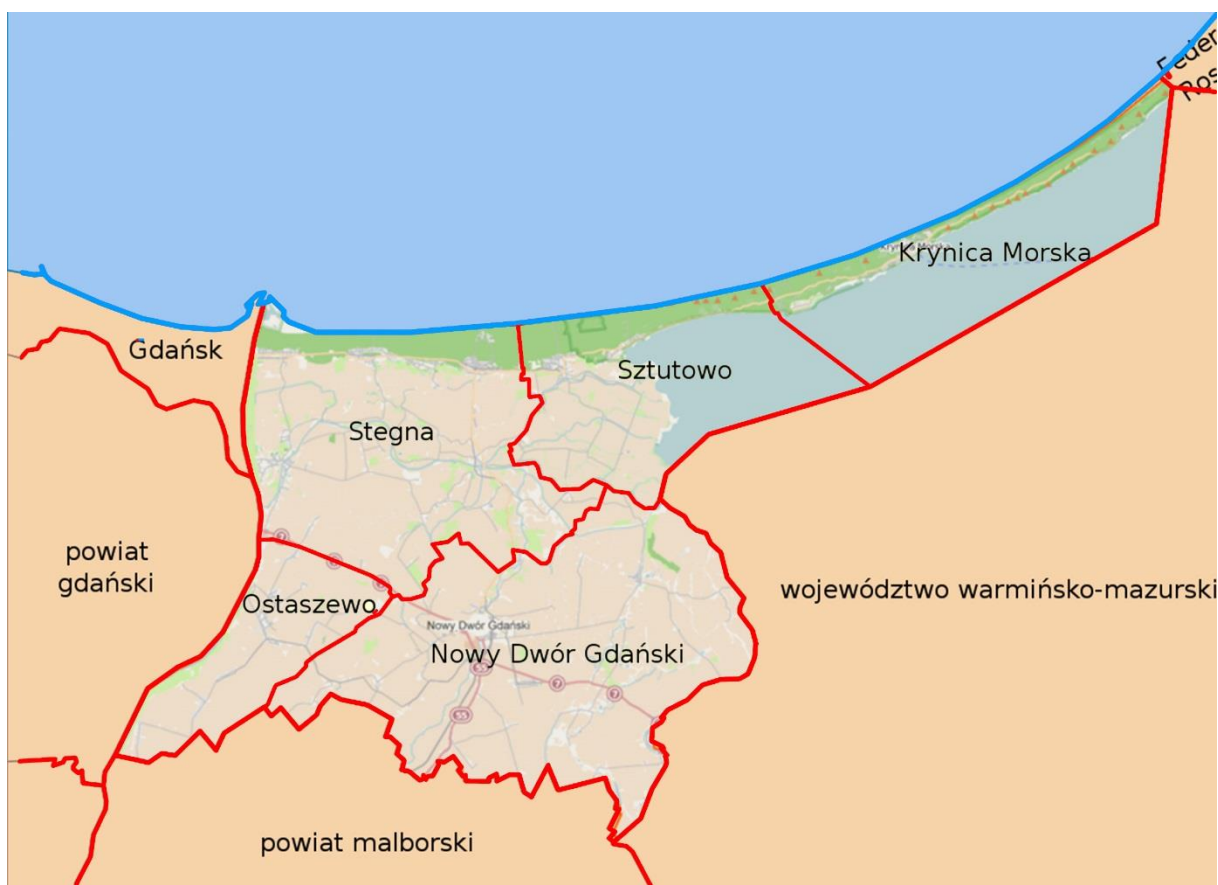
1. Informacje ogólne

1.1. Charakterystyka gminy

Gmina Nowy Dwór Gdański położona jest między ramionami Wisły i Nogatu, w powiecie nowodworskim, na terenie województwa pomorskiego. Gmina obejmuje obszar 213,20 km², który zamieszkuje 17 126 osób (dane z 2018 roku).

Nowy Dwór Gdański z racji swojego położenia w centrum Żuław Wiślanych zwany jest "Stolicą Żuław". W mieście znajdują się ważne instytucje, takie jak: Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej oraz oddziały: Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Sądu Rejonowego w Malborku.

Rysunek nr 1. Mapa przedstawiająca Gminę Nowy Dwór Gdański na tle powiatu nowodworskiego.

Źródło: Opracowanie własne.

Cechą rozpoznawczą Nowego Dworu Gdańskiego i okolic jest nizinny krajobraz oraz brak naturalnych wzniesień. Żuławy w wielu miejscach leżą poniżej poziomu morza na terenach depresji, która stanowi znaczny procent powierzchni gminy.

Gmina pokryta jest siecią rzek, kanałów i rowów melioracyjnych. Bogactwo akwenów stwarza bardzo dobre warunki do uprawiania wędkarstwa oraz turystyki i sportów wodnych. Tereny te są miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt: bażantów, kuropatw, bobrów, lisów, saren, dzików, a nawet łosi europejskich.

Teren Żuław posiada charakterystyczny element krajobrazu, którym jest otwarta rozległa przestrzeń, pozwalająca zaobserwować rzadkie zjawisko ciągłości linii horyzontu na styku nieba i ziemi. Natkniemy się tu na ciekawą architekturę, spuściznę po dawnych mieszkańcach tych ziem: zagrody żuławskie, charakterystyczne domy podcieniowe, pozostałości wiatraków, cmentarze mennonickie oraz budowle hydrotechniczne np. śluzy, mosty zwodzone, stacje pomp.

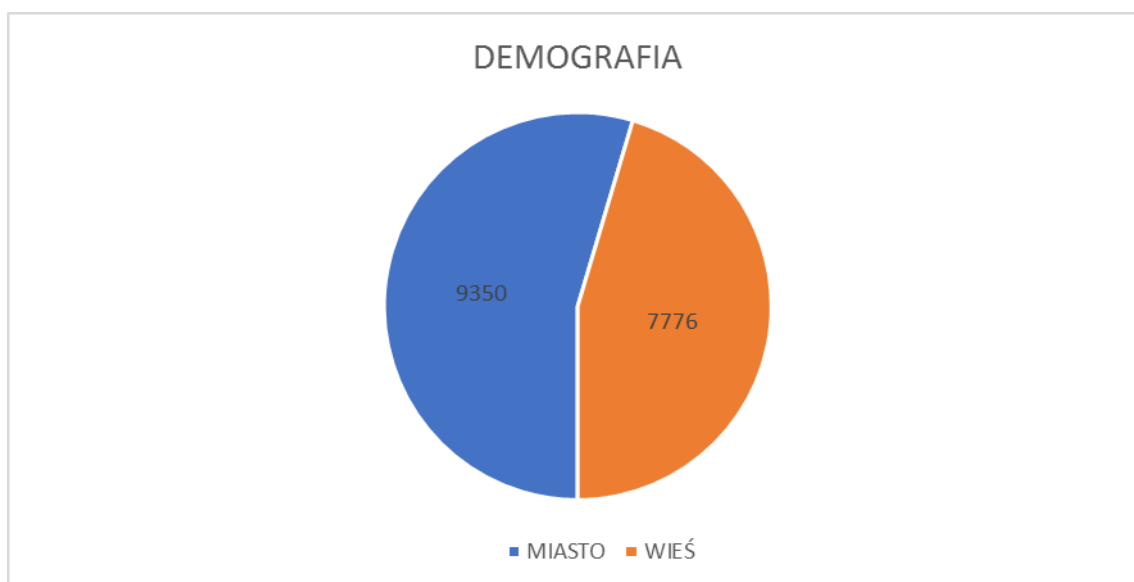
Elementy architektury przypominają o osadnictwie holenderskim na tych terenach. W ciągu wieków Żuławy stały się domem dla wielu narodowości: Polaków, Niemców, Szwajcarów, Holendrów i Ukraińców. O bogatej historii Nowego Dworu Gdańskiego i regionu świadczą zbiory funkcjonującego od 1994 roku Muzeum Żuławskiego.

Lokalizacja miasta w centrum Żuław sprawia, że z Nowego Dworu Gdańskiego jest "wszędzie blisko". Z Gdańskiem, który jest stolicą województwa, dzieli Nowy Dwór Gdański odległość 40 km, z Elblągiem 24 km. Do obu tych miast można dojechać nowo wybudowaną drogą krajową S-7, która jest częścią trasy międzynarodowej E -77. Drogą krajową 55 łatwo dotrzeć do Malborka, położonego 22 km od Nowego Dworu Gdańskiego. Drogą 502 można dojechać na Mierzeję Wiślaną. Odległość z miasta do Stegny wynosi 16 km. Na wschód od Stegny droga prowadzi do Piasków, przy granicy z Federacją Rosyjską, a na zachód do promu na Wiśle w miejscowości Mikoszewo.

1.2. Demografia

Liczba ludności Gminy Nowy Dwór Gdański wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 17 126 osób. W mieście Nowy Dwór Gdański liczyła 9 350 osób natomiast na terenach wiejskich 7 776 osób. W porównaniu do roku poprzedniego liczba mieszkańców zmniejszyła się o 143 osoby, w tym o 78 osób z terenu miasta i o 65 osób z terenów wiejskich.

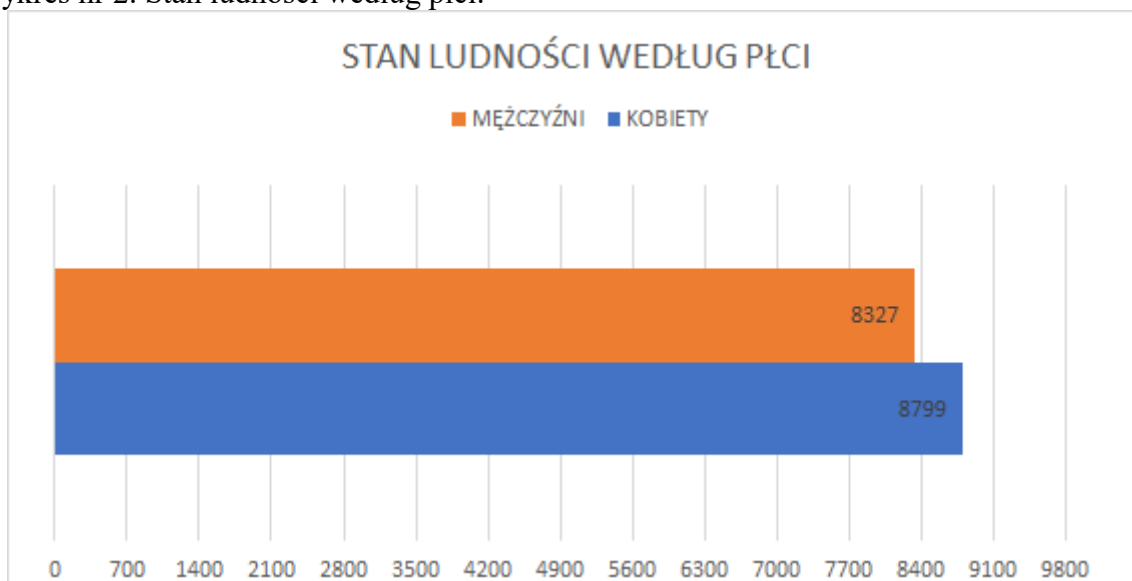
Wykres nr 1. Demografia ludności Gminy Nowy Dwór Gdański.

Źródło: Opracowanie własne.

W 2018 roku na terenie miasta i gminy mieszkało 8 799 kobiet i 8 327 mężczyzn.

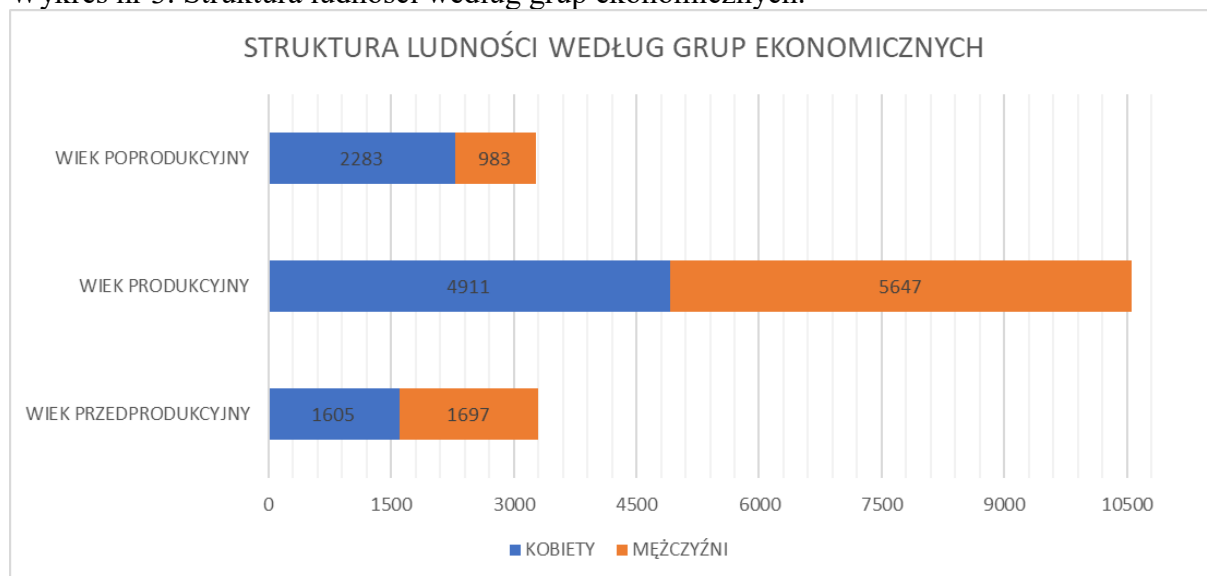
Wykres nr 2. Stan ludności według płci.

Źródło: Opracowanie własne.

W 2018 roku gminę zamieszkiwało 3 302 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 10 558 osób w wieku produkcyjnym oraz 3 266 osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres nr 3. Struktura ludności według grup ekonomicznych.

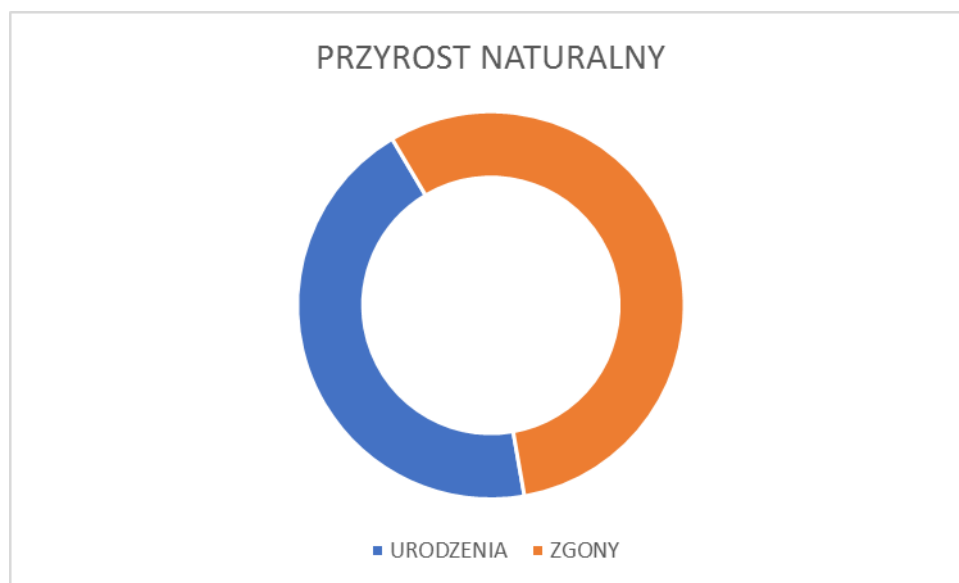

Źródło: Opracowanie własne.

W 2018 roku zarejestrowano 154 urodzenia. Urodziło się 57 dziewczynek i 97 chłopców. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek liczby urodzeń o 34 dzieci.

W tym samym roku zarejestrowano 194 zgony, z czego 95 stanowiły kobiety, a 99 mężczyźni. W porównaniu do roku poprzedniego zauważyć można wzrost o 19 zgonów.

Wykres nr 4. Przyrost naturalny.

Źródło: Opracowanie własne.

W 2018 roku zawarto 185 małżeństw. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowuje się zwiększenie o 19 zawartych związków.

2. Organy Gminy

2.1. Burmistrz

Gminą i Urzędem Miejskim kieruje Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego. Od 10 grudnia 2010 roku jest nim Jacek Michalski. Burmistrz wykonuje uchwały Rady Miejskiej i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Burmistrza należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu. W 2018 roku Burmistrz podjął 331 zarządzeń.

Urząd Miejski wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie: zadań własnych, zadań zleconych przez administrację rządową, zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień. W Urzędzie Miejskim pracuje 65 pracowników.

W skład kierownictwa urzędu także wchodzi: Zastępca Burmistrza Rafał Kubacki, Sekretarz Gminy Iwona Kąsek oraz Skarbnik Gminy Anna Pałubicka.

2.2. Rada Miejska

Rada Miejska jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Miejskiej należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu gminy, uchwalanie budżetu gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącą Rady Miejskiej. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców.

Radę Miejską Gminy Nowy Dwór Gdański tworzy 15 radnych.

W skład Rady wchodzi:

- 1) Przewodniczący Wojciech Krawczyk,
- 2) Wiceprzewodnicząca Dorota Sobocińska,
- 3) Wiceprzewodniczący Zbigniew Koćko,
- 4) Andrzej Bieliński,
- 5) Henryk Brzozowski,
- 6) Beata Gołębiowska,
- 7) Marian Laskowski,
- 8) Ryszard Łabędzki,
- 9) Wioletta Przyborowska,
- 10) Krystyna Rudzińska,
- 11) Tomasz Sieklucki,
- 12) Witold Staszewski,
- 13) Krystyna Tokarska,
- 14) Radosław Wójcik
- 15) Paweł Zawiliński.

Radni w poprzedniej kadencji pracowali w 3 komisjach: Komisji Oświaty i Spraw Obywatelskich, Komisji Polityki Gospodarczej, Budżetu i Rolnictwa oraz Komisji Rewizyjnej.

W październiku 2018 roku odbyły się wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego, w wyniku, których skład Rady Miejskiej się nie zmienił.

W nowej kadencji powołana została dodatkowa Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

W 2018 roku Rada spotykała się na 17 sesjach podejmując łącznie 112 uchwał.

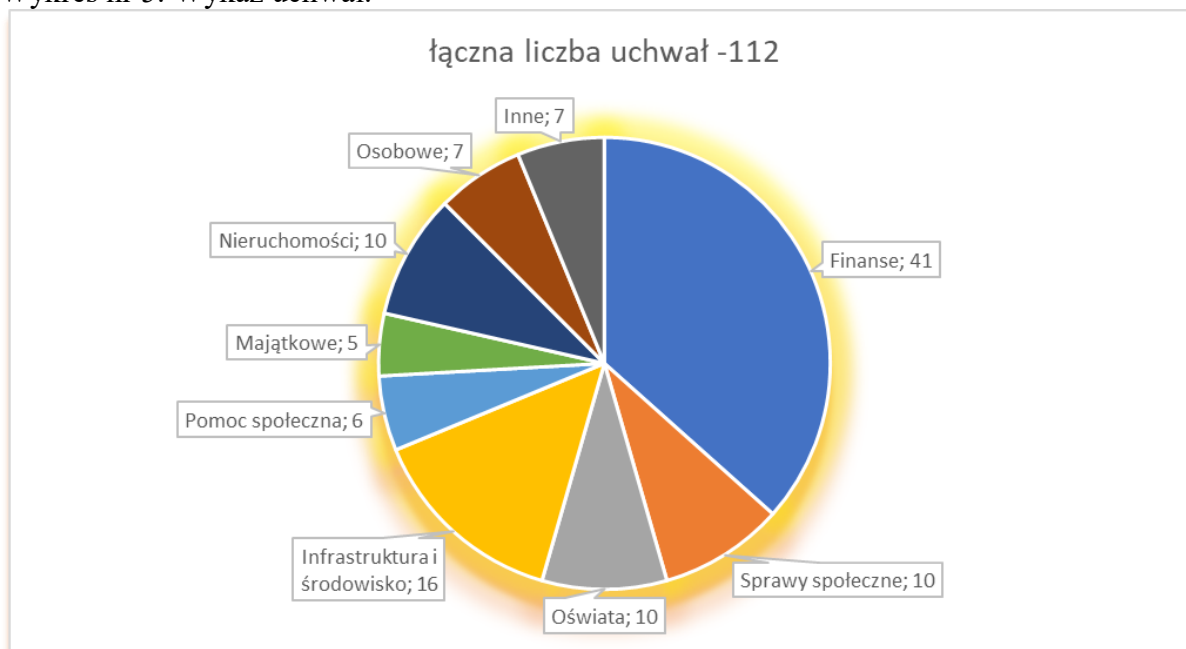
Tabela nr 1. Wykaz uchwał.

Lp.	Zakres	Ilość	Przedmiot uchwały
1.	Finanse	41	Zmiany w budżecie
			Zmiany WPF
			Zasady przyznawania diet sołtysom i radnym
			Umowa kredytowa ŻTBS
			Umorzenie wierzytelności Gminy
			Pomoc finansowa dla innej JST
			Emisja obligacji
			Wynagrodzenie dla Burmistrza
			Wkłady pieniężne - udziały w ŻTBS, CWŻ, Pętla Żuławska
			Oplaty i podatki lokalne
			Sprawozdania finansowe
			Absolutorium
			Ustalenie wykazu wydatków niewygasających
2.	Sprawy społeczne	10	Roczny plan potrzeb w zakresie prac społecznie użytecznych
			Gminny program rozwiązywania problemów alkoholowych
			Zezwolenia na sprzedaż alkoholu
			Program współpracy z organizacjami pozarządowymi
			Ekwiwalenty dla członków OSP
3.	Oświata	10	Oplaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego
			Tryb udzielania i rozliczania dotacji dla placówek wychowania przedszkolnego
			Przekształcenie placówek oświatowych
			Oplaty za wpis do rejestru żłobków
			Wymiar godzin dla nauczycieli
			Regulamin przyznawania nauczycielom dodatków
			Oплата za korzystanie z wychowania przedszkolnego
4.	Inne	7	Uchwały związane z przeprowadzaniem wyborów
			Uchwalenie statutu gminy
			Plany odnowy miejscowości
			Skarga na działalność Burmistrza
5.	Infrastruktura i Środowisko	16	Dotacje na prace konserwatorskie i restauratorskie zabytków
			Zagospodarowanie przestrzenne gminy
			Zabiegi pielęgnacyjne pomnika przyrody
			Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

			Uchwalanie i realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych
			Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków
			Lokalizacja przystanków na terenie gminy
			Dotacje na zadania proekologiczne
6.	Pomoc społeczna	6	Statut MGOPS
			Opłaty związane z pobytem w schronisku dla bezdomnych
			Ustalenie kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej
			Ustalenie warunków realizacji i korzystania z programu „Posiłek w szkole i w domu”
7.	Osobowe	7	Powołanie składów osobowych Prezydium Rady oraz Komisji
8.	Majątkowe	5	Wnoszenie wkładów i nabywanie udziałów w Spółkach: CWZ, ZTBS, Pętla Żuławska
9.	Nieruchomości	10	Zbywanie, dzierżawa i najem nieruchomości
			Ustalanie warunków korzystania z nieruchomości oddanych w trwały zarząd
			Zgoda na odstąpienie od obowiązku przetargowego
			Darowizny nieruchomości

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres nr 5. Wykaz uchwał.

Źródło: Opracowanie własne.

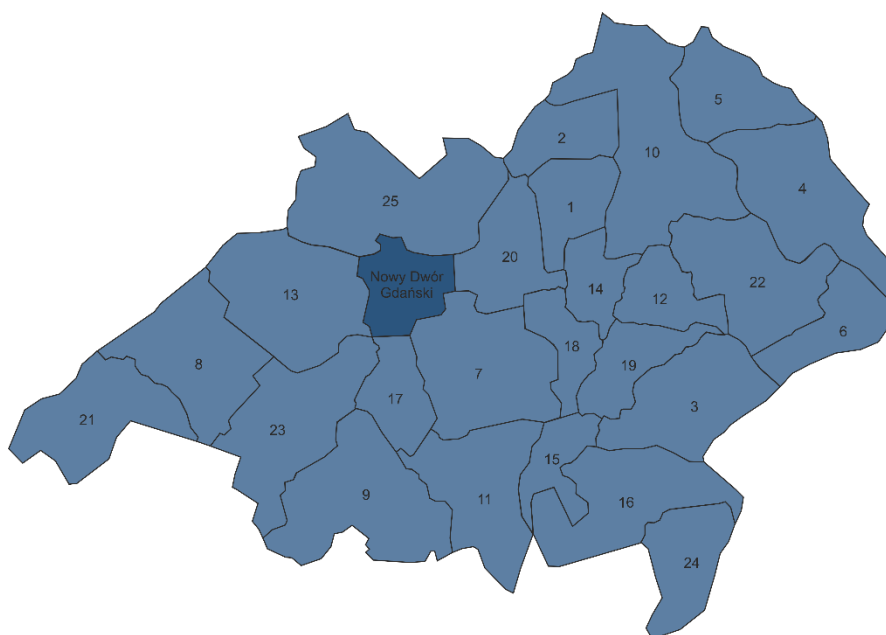
Jednostki pomocnicze - sołectwa

W skład gminy wchodzi miasto Nowy Dwór Gdański oraz 37 wsi zorganizowanych w 25 jednostkach pomocniczych jakimi są sołectwa.

WYKAZ SOŁECTW oraz podległych im miejscowości:

1. GOZDAWA	- Gozdawa
2. GOZDAWA OSADA	- Gozdawa- Osada
3. JAZOWA	- Jazowa
4. KĘPINY MAŁE	- Kępiny Małe
5. WĘŻOWIEC	- Wężowiec
6. KĘPKI	- Kępki
7. KMIECIN	- Kmiecín
8. LUBIESZEWO	- Lubieszewo
9. MARYNOWY	- Marynowy
10. MARZĘCINO	- Marzęcino, Osłonka
11. MYSZEWKO	- Myszewko, Myszkowo
12. ORLINIEC	- Orliniec
13. ORŁOWO	- Orłowo
14. POWALINA	- Powalina
15. RAKOWISKA	- Rakowiska
16. RAKOWO	- Rakowo, Jazowa Druga
17. RYCHNOWO ŻUŁAWSKIE	- Rychnowo Żuławskie, Ryki
18. RÓŻEWO	- Różewo, Rakowe Pole
19. SOLNICA	- Solnica
20. STAROCIN	- Starocin, Piotrowo
21. STAWIEC	- Stawiec, Lubieszewo Pierwsze, Lubiszynék Drugi
22. STOBNA	- Stobna, Nowinki
23. TUJA	- Tuja, Orłówko
24. WIERCINY	- Wierciny
25. ŻELICHOWO	- Żelichowo, Cyganka, Cyganek

Rysunek nr 2. Mapa przedstawiająca Sołectwa (numeracja podana wyżej).

Źródło: Opracowanie własne.

3. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2014-2020 została przyjęta **Uchwałą Nr 323/XXXIX/2014 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim** w dniu 26 czerwca 2014 r. W strategii określone zostały trzy główne obszary strategiczne: społeczny, gospodarczy oraz obszar infrastruktury i środowiska. W każdym z obszarów wyznaczony został jeden cel strategiczny, uszczegółowiony przez cele operacyjne oraz kierunki działań.

Cel strategiczny **1. AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ GMINNA** zawiera w sobie zagadnienia związane z kapitałem społecznym, zatrudnieniem, edukacją oraz zdrowiem i jest najszerzym pod względem pojęciowym celem strategicznym. Wzrost szeroko rozumianej aktywności mieszkańców gminy jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia poprawy w omawianych poniżej dziedzinach.

Cele operacyjne

1.1. Budowa kapitału społecznego:

- 1) rewitalizacja przestrzeni publicznej;
- 2) wzrost poziomu tożsamości lokalnej, upowszechnianie wolontariatu oraz alternatywnych form współdziałania ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad osobami starszymi;
- 3) działania na rzecz integracji społeczności lokalnej, w tym mieszkańców terenów wiejskich oraz ludzi młodych, wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych.

Tabela nr 2. Realizacja celów operacyjnych – budowa kapitału społecznego.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Organizowanie zajęć/konferencji/warsztatów w szkołach z tematyki tożsamości regionalnej i wiedzy o regionie.	Realizacja projektów w szkołach: Nowy Dwór Gdański dawniej i dziś, Bieg patrolowy, Cudze chwalicie swego nie znacie, Ślemy pocztówki mamy mądre główki, Dzień osadnika.
Zrewitalizowane obszary przestrzeni miejskiej.	Rozpoczęcie rewitalizacji przestrzeni miejskiej w centrum Nowego Dworu Gdańskiego.
Wsie objęte rewitalizacją przestrzeni publicznej.	Budowa boisk: Marzęcino, Kmiecín, Stawiec, Gozdawa-Osada, Jazowa; doposażenie placów zabaw.
Działania na rzecz integracji społecznej.	Organizacja m.in. dożynek, festynów, pikników rodzinnych, zawodów sportowych, Turnieju Kół Gospodyń Wiejskich, zajęcia dla seniorów, Dni Nowego Dworu Gdańskiego, Przystanek Żuławy.

Źródło: Opracowanie własne.

1.2. Wzrost zatrudnienia:

- 1) upowszechnianie aktywności i mobilności zawodowej możliwej dzięki bliskości Obszarów Funkcjonalnych oraz Obszaru Metropolitalnego;
- 2) rozpowszechnianie idei kształcenia ustawicznego oraz kształcenia osób dorosłych;
- 3) kształtowanie, pobudzanie świadomości, wsparcie osób wykluczonych społecznie oraz wspieranie inicjatyw rozwoju ekonomii społecznej.

Tabela nr 3. Realizacja celów operacyjnych – wzrost zatrudnienia.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Działania w ramach celu operacyjnego.	Targi pracy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Dni Seniora, szkolenia komputerowe dla osób dorosłych.

Źródło: Opracowanie własne.

1.3. Systematyczne podnoszenie poziomu edukacji:

- 1) kontynuowanie efektywnych działań edukacyjnych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym;
- 2) wsparcie programów edukacyjnych na rzecz uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym szczególnie uzdolnionych);
- 3) tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty edukacyjnej oraz spędzania czasu wolnego na rzecz osób starszych.

Tabela nr 4. Realizacja celów operacyjnych – systematyczne podnoszenie poziomu edukacji.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Liczba inicjatyw skierowanych dla osób Starszych.	Uniwersytet Trzeciego Wieku, Klub Seniora.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Działalność Świetlic Profilaktycznych, Targi Edukacyjne. Program Mobilne Przedszkole – Aktywny Maluch.

Źródło: Opracowanie własne.

1.4. Wzrost świadomości prozdrowotnej mieszkańców:

- 1) wspieranie i promocja badań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych;
- 2) promocja, kształtowanie i pobudzanie świadomości mieszkańców w zakresie zdrowego stylu życia i prawidłowego odżywiania;
- 3) propagowanie i wspieranie inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową w celu wypracowania zachowań służących poprawie stanu zdrowia.

Tabela nr 5. Realizacja celów operacyjnych – wzrost świadomości prozdrowotnej mieszkańców.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Spotkania promocyjno-informacyjne w zakresie zdrowia i badań profilaktycznych.	Bezpłatne badania wzroku, badania mammograficzne, badania USG dla dzieci, badania poświęcone osteoporozie.
Zajęcia zrealizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz gimnazjalnych związane ze zdrowym trybem życia i odżywiania.	Realizacja m. in. zajęć: Warsztaty kulinarne – w zdrowym ciele zdrowy duch, Tworzenie ogródków doniczkowych, Bieg po zdrowie, Już pływam, Trzymam formę, Mam kota na punkcie mleka, Mamo, tato wolę wodę.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Dofinansowanie Światowego Dnia Autyzmu, oraz Światowego Dnia Zespołu Downa.

Źródło: Opracowanie własne.

Cel strategiczny 2. **ROZWIJAJĄCA SIĘ GOSPODARKA** uwarunkowany został przez lokalizację Gminy Nowy Dwór Gdański w bezpośrednim sąsiedztwie Obszaru Metropolitalnego oraz Zatoki Gdańskiej i Morza Bałtyckiego z jednoczesnym uwzględnieniem położenia geograficznego na terenie Żuław. Czynniki te pozwalają upatrywać szanse rozwoju gospodarczego gminy poprzez budowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy, umiejscowienie na jej terenie inwestycji zewnętrznych oraz optymalne wykorzystanie ziem rolniczych o najwyższej klasie jakości w Polsce.

Cele operacyjne

2.1. Rozwój przedsiębiorczości:

- 1) tworzenie warunków oraz budowa oferty dla inwestycji zewnętrznych ze szczególnym wykorzystaniem położenia geograficznego;
- 2) wspieranie postaw proprzedsiębiorczych wśród osób młodych;
- 3) wspieranie przedsięwzięć z zakresu zwiększania dostępu do sieci szerokopasmowego internetu;
- 4) popularyzacja kooperacji i współpracy regionalnej przedsiębiorców poprzez klastry.

Tabela nr 6. Realizacja celów operacyjnych – rozwój przedsiębiorczości.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Przygotowana oferta dla inwestorów zewnętrznych.	Rozpowszechnianie broszur: Nowa Przestrzeń dla Biznesu - tereny inwestycyjne Nowego Dworu Gdańskiego oraz Nowa przestrzeń życia, kampania promocyjna w mediach społecznościowych.
Konferencje/warsztaty o tematyce związanej z przedsiębiorczością osób młodych oraz propagujących inicjatywy klastrowe.	Targi pracy, konferencja „Wsparcie dla inwestycji”, której współorganizatorem była Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Polska Strefa Ekonomiczna.
Nowe działalności gospodarcze prowadzone i zakładane przez osoby do 30 roku życia.	Gmina jest członkiem LGD oraz LGR gdzie osoby do 30 r. życia mogą aplikować o środki pochodzące z UE oraz mieszkańcy gminy mogą aplikować o środki pochodzące z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Budowa sieci światłowodowej.

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Modyfikacja kierunków produkcji rolnej oraz rozwój przetwórstwa rolnego:

- 1) wspieranie rozwoju rolnictwa ze szczególnym uwzględnieniem zmian umożliwiających efektywniejsze wykorzystanie żyzności gleb;
- 2) wspieranie inicjatyw na rzecz implementacji i upowszechniania innowacyjnych rozwiązań w sektorze rolno-spożywczym;
- 3) modernizacja i przystosowanie wiejskiej infrastruktury technicznej na potrzeby zmian zachodzących w rolnictwie;
- 4) popularyzacja kooperacji i współpracy regionalnej rolników poprzez grupy producenckie;
- 5) stworzenie i promocja regionalnych produktów rolnych i ekologicznych.

Tabela nr 7. Realizacja celów operacyjnych – modyfikacja kierunków produkcji rolnej oraz rozwój przetwórstwa rolnego.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Zmodernizowane drogi wiejskie.	Remont dróg gminnych m.in. w Orłowie, Gozdawie, Kępkach, Kępinach Małych, Marzęcinie, Jazowej Drugiej.
Rolne produkty regionalne.	Ser Żuławski, Szyńska w cieście.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Współpraca z LGD – opracowanie lokalnej marki dla usług i produktów; Współpraca Gminy z Pomorską Izłą Rolniczą - konkurs na terenie gminy Piękna Wieś.

Źródło: Opracowanie własne.

2.3. Bogata i rozpoznawalna oferta turystyczna i kulturalna:

- 1) budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej i turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych;
- 2) wzbogacenie oferty kulturalnej i wypracowanie dodatkowych sposobów jej rozpowszechniania;
- 3) działania na rzecz tworzenia produktów regionalnych i turystycznych oraz rozwoju oferty turystycznej i agroturystycznej;
- 4) wspieranie inicjatyw na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego;
- 5) zagospodarowanie akwenów wodnych wraz z budową i modernizacją infrastruktury towarzyszącej.

Tabela nr 8. Realizacja celów operacyjnych – bogata i rozpoznawalna oferta turystyczna i kulturalna.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Zmodernizowane obszary użyteczności publicznej o charakterze kulturalnym.	Rozpoczęcie remontu Żuławskiego Ośrodka Kultury.
Nowe sposoby dystrybucji informacji o wydarzeniach i ofercie kulturalnej.	Facebook Gminy Nowy Dwór Gdański.
Miejsca zagospodarowane na infrastrukturą wodną.	Realizacja projektu „Pomorskie Szlaki Kajakowe - Kajakami przez Żuławy” w partnerstwie z Miastem Malbork oraz Gminami Stegna, Nowy Staw, Stare Pole i Miłoradz. W ramach projektu, którego realizację przewidziano na lata 2019/2020 w naszej gminie powstanie 5 przystani kajakowych: na rzece Tudze przy ul. Wejhera oraz przy ŻOKu, a także w Kępkach, Osłonce i Żelichowie.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Rozpoczęcie remontu zabytkowego mostu zwodzonego w centrum miasta; zagospodarowanie terenu przy zabytkowej śluźce w Marzęcinie; Remont cmentarzy mennonickich na terenie gminy (Żelichowo, Marynowy, Różewo, Orłowo); rozpowszechnianie ulotki „Nowa przestrzeń życia”; Rowerowy Maj; wyścig rowerowy Tuga Tour.

Źródło: Opracowanie własne.

Cel strategiczny 3. **CZyste Środowisko i Atrakcyjna Przestrzeń**. Na etapie diagnozy i analizy SWOT został zauważony potencjał Gminy Nowy Dwór Gdański jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, a także widoczne potrzeby w zakresie infrastruktury techniczno-bytowej, chęć zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego oraz zachowania najwyższej jakości środowiska naturalnego.

Cele operacyjne

3.1. Tworzenie miejsca dobrego do zamieszkania:

- 1) budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, sportowej oraz drogowej;
- 2) wsparcie inicjatyw na rzecz zwiększania atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania.

Tabela nr 9. Realizacja celów operacyjnych – tworzenie miejsca dobrego do zamieszkania.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Wybudowane/oznakowane trasy/ścieżki rowerowe.	Realizacja projektów „Pomorskie Trasy Rowerowe – Rowerem przez Żuławy” oraz „Budowa węzła integracyjnego Nowy Dwór Gdański wraz z trasami dojazdowymi”.
Nowo powstałe miejsca aktywności lokalnej.	Siłownie zewnętrzne w mieście i na wsiach.
Przebudowane lub zmodernizowane drogi lokalne.	Modernizacja m.in. ul.: Uroczej, Konopnickiej, Długiej, Willowej, Miłosza, Polnej.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Modernizacja Miejskich Obiektów Sportowych; zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez budowę nowych zieleńców.

Źródło: Opracowanie własne.

3.2. Utrzymanie czystości środowiska naturalnego oraz regulacja stosunków wodnych:

- 1) wspieranie działań z zakresu monitoringu środowiska naturalnego, poprawy jakości powietrza, wód i gleb oraz inicjatyw na rzecz poprawy efektywności gospodarki odpadami;
- 2) edukacja mieszkańców gminy z zakresu ochrony środowiska oraz regulacji stosunków wodnych;
- 3) popularyzacja i wspieranie rozwoju przemysłu nieuciążliwego dla środowiska i wpisującego się w zasady zrównoważonego rozwoju;
- 4) wspieranie działania na rzecz regulacji systemu melioracji oraz zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Tabela nr 10. Realizacja celów operacyjnych – utrzymanie czystości środowiska naturalnego oraz regulacja stosunków wodnych.

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Przedsięwzięcia edukacyjne (broszury informacyjne /spotkania) dla mieszkańców o tematyce ochrony środowiska naturalnego i regulacji stosunków wodnych.	Dzień Ziemi, sprzątanie Świata, sprzątanie rzeki Tugi, akcja drzewko za butelkę w partnerstwie z Powiatem Nowodworskim, plakaty i ulotki.
Ilości odpadów komunalnych poddawanych procesowi recyklingu na skutek segregacji.	W 2018 roku osiągnięto wymagany 30% poziom odzysku.
Inne działania w ramach celu operacyjnego.	Udział w spotkaniach/ konferencjach dot. budowy wrót sztormowych na rzece Tudze. Zadanie to jest jednym z elementów projektu pn. "Kompleksowe Zabezpieczenie Przeciwpowodziowe Żuław - Etap II - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku". Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską.

Źródło: Opracowanie własne.

3.3. Poprawa efektywności energetycznej:

- 1) wsparcie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz inicjatyw z zakresu poprawy efektywności energetycznej;
- 2) wspieranie rozbudowy i modernizacji systemu sieci wodno-kanalizacyjnej oraz związanej z nią infrastruktury;
- 3) działania na rzecz rozwoju i modernizacji źródeł zaopatrzenia w energię ciepłą wraz z rozbudową i modernizacją sieci ciepłowniczej.

Tabela nr 11. Realizacja celów operacyjnych – poprawa efektywności energetycznej

Wskaźnik	Realizacja 2018 r.
Działania w ramach celu operacyjnego.	udzielanie dotacji: na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, usuwanie wyrobów zawierających azbest; wymiana oświetlenia drogowego na energooszczędne; konferencje spotkania dotyczące odnawialnych źródeł energii.

Źródło: Opracowanie własne.

4. Finanse gminy

4.1. Wykonanie budżetu gminy w tys. PLN

Tabela nr 12. Wykonanie budżetu gminy w tys. PLN.

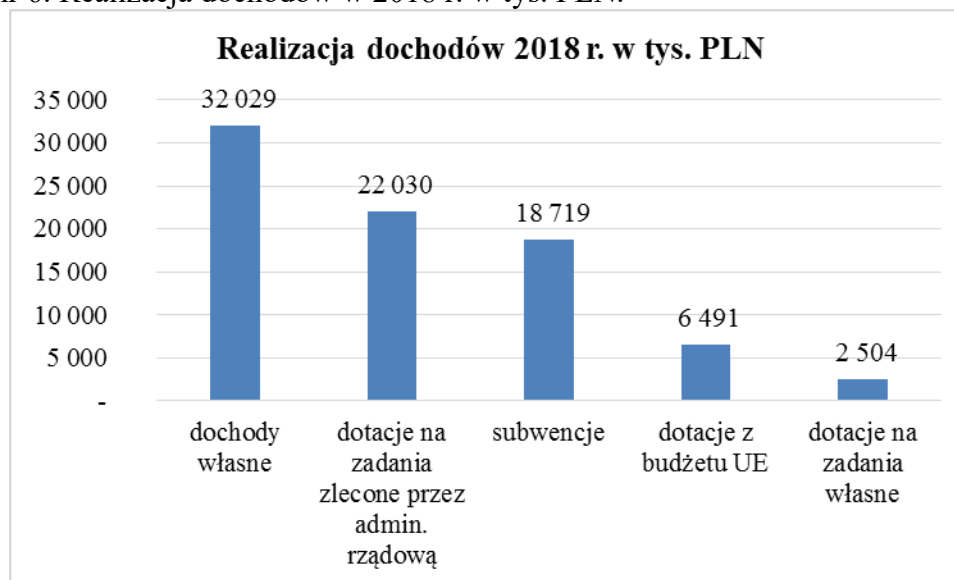
Wskaźnik	2015	2016	2017	2018
Wysokość dochodów	57 451	71 611	74 966	82 461
Poziom wykonania dochodów (%)	97,50	100,70	99,60	99,80
Wysokość wydatków	55 830	66 790	74 209	87 695
Poziom wykonania wydatków (%)	97,00	95,40	97,10	97,30
Wynik budżetu	1 621	4 821	756	-5 233
Wysokość dotacji rozwojowych	2 245	929	504	6 480
Dochody z majątku z wyłączeniem źródeł zewnętrznych	3 389	3 713	3 048	1 808

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) wysoki poziom realizacji dochodów;
- 2) utrzymujący się niższy poziom wykonania wydatków aniżeli dochodów;
- 3) nadwyżki z tytułu wykonania budżetu z wyjątkiem roku 2018;
- 4) niekorzystna tendencja zmniejszania się dochodów majątkowych własnych.

Wykres nr 6. Realizacja dochodów w 2018 r. w tys. PLN.

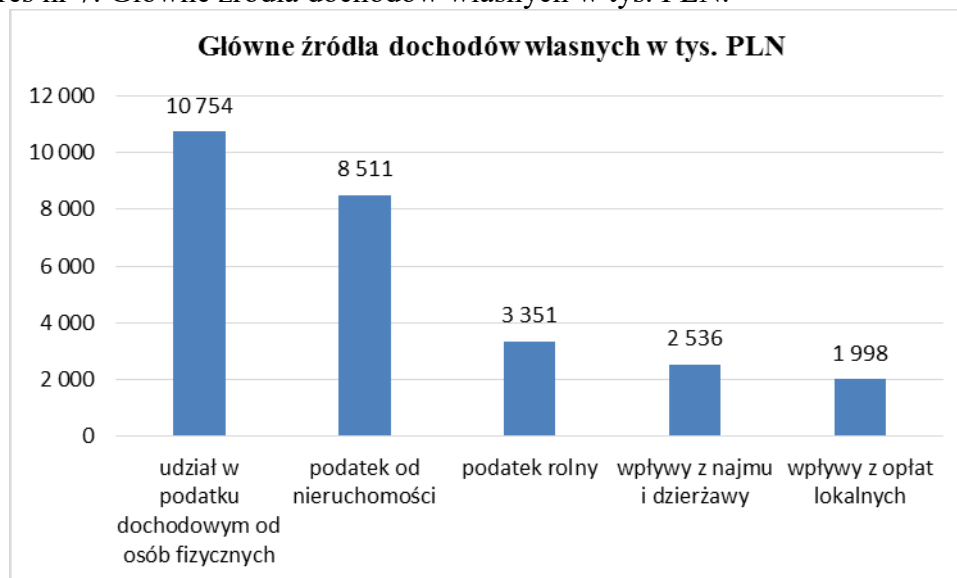

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) wysoki udział dotacji na zadania zlecone przez administrację rządową;
- 2) znaczący udział dotacji z budżetu UE;
- 3) w subwencjach otrzymywanych subwencja oświatowa wynosi 10 255 tys. PLN.

Wykres nr 7. Główne źródła dochodów własnych w tys. PLN.

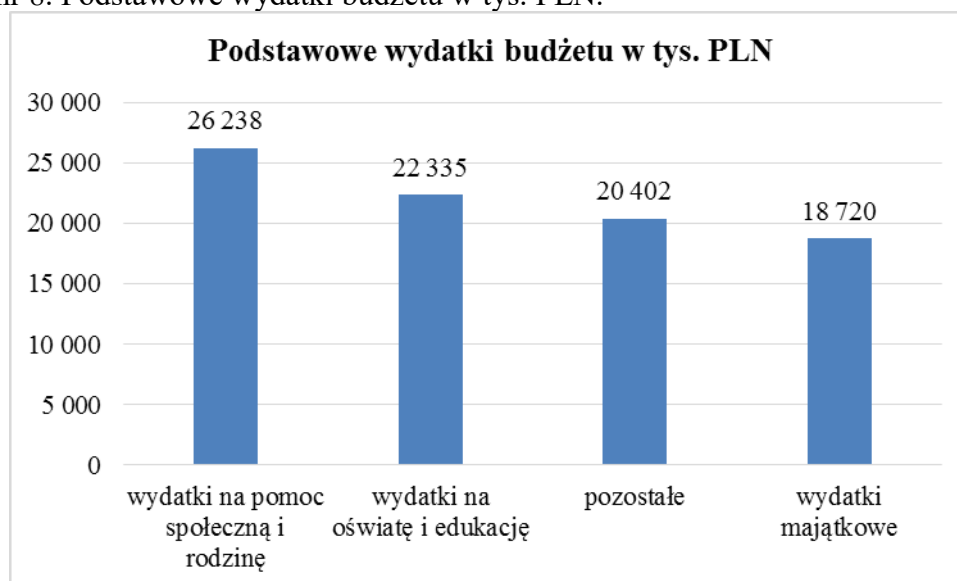

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) wysoki rosnący udział podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT);
- 2) udział podatku rolnego w dochodach jest malejący;
- 3) wzrasta wartość dochodów z tytułu podatków od nieruchomości.

Wykres nr 8. Podstawowe wydatki budżetu w tys. PLN.

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) wydatki na pomoc społeczną stanowią największy udział wydatków budżetu gminy;
- 2) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związany z realizacją projektów unijnych.

4.2. Stan finansów gminy

Wykonanie wydatków majątkowych w tys. PLN

Tabela nr 13. Wykonanie wydatków majątkowych w tys. PLN

Wskaźnik	2015	2016	2017	2018
Wysokość wydatków majątkowych	6 319	6 059	7 359	18 721
Poziom realizacji planu wydatków majątkowych (%)	98,89	83,50	92,93	98,37

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) udział dochodów własnych w dochodach ogółem spada z uwagi na zwiększenie środków budżetu państwa na zadania zlecone głównie świadczenie 500+;
- 2) udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem kształtuje się zazwyczaj w przedziale 9-11%. W 2018 r. zwiększył się do 20% z uwagi na realizację zadań przy udziale środków z budżetu UE;
- 3) zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek malało do 2017 roku. Z uwagi na realizację zadań inwestycyjnych w 2018 r. zwiększyło się zadłużenie z tytułu wkładu własnego do realizowanych inwestycji;
- 4) korzystna relacja w zakresie zwiększania się różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi.

Tabela nr 14. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem.

Wskaźnik	2015	2016	2017	2018
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%)	34,04	29,09	28,42	25,63
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (%)	11,31	9,07	9,91	21,34
Zadłużenie ogółem	26 229	24 924	23 612	29 842
Różnica dochody bieżące - wydatki bieżące	2 030	3 768	4 580	5 038

Źródło: Opracowanie własne.

Komentarz:

- 1) bez udziału źródeł zewnętrznych gmina może realizować zadania inwestycyjnie na poziomie około 6 mln zł rocznie;
- 2) utrzymuje się wysoki procent realizacji planowanych wydatków majątkowych.

5. Zagospodarowanie przestrzenne

5.1. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną gminy. Burmistrz zobowiązany jest do dokonywania analizy studium zagospodarowania, oceniania postępów w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Burmistrz przekazuje radzie gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej powołanej przez burmistrza, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

Taka analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Nowy Dwór Gdański w okresie 2012 – 2015, została wykonana i przyjęta Uchwałą Nr 195/XXIV/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 września 2016 r.

Wykazała ona, że pomimo niespełnienia przez studium wszystkich aktualnie obowiązujących wymagań prawnych, jest aktualnym dokumentem stanowiącym podstawę wewnętrznej polityki przestrzennej miasta i gminy do czasu przyjęcia niezbędnych aktualizacji w zakresie wynikającym z analizy.

Na terenie naszej gminy obowiązują:

Uchwała Nr 343/XLIV/2014 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 23 października 2014 roku w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowy Dwór Gdański dla obszaru miasta Nowy Dwór Gdański;

Uchwała Nr 375/XLVI/2018 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowy Dwór Gdański uchwalonego przez Radę Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański Uchwałą Nr 67/X/95 dnia 2 czerwca 1995 r., zmienionego uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim Nr 359/XLIII/2010 z dnia 16 września 2010 roku dla obszaru Gminy Nowy Dwór Gdański.

5.2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego to rodzaj aktu prawnego, który obowiązuje wyłącznie na obszarze działania rady gminy, która go wydała. Przyjmowany jest w formie uchwały. Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański obowiązuje więcej planów miejscowych, ich granice nie nakładają się na siebie. Plany te nie naruszają ustaleń studium.

Z przeprowadzonej analizy planów zagospodarowania przestrzennego wynika, że stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami wynosi 100%. Część planów wymaga aktualizacji i dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów.

Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański obowiązują trzy podstawowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Nr 238/XXXVI/97 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 28 listopada 1997 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Małej Holandii”; Uchwała Nr 260/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 1998r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Dwór Gdański; Uchwała Nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 1998r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański.

6. Środowisko

Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański obowiązują:

- 1) Plan gospodarki niskoemisyjnej;
- 2) Program Ochrony Środowiska.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nowy Dwór Gdański został przyjęty Uchwałą Nr 117/XIII/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim.

Celem PGN dla Gminy Nowy Dwór Gdański jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza wraz z oceną ich efektywności ekologicznej, określeniem kosztów i możliwych źródeł finansowania.

Harmonogram rzeczowo-finansowy działań PGN dla Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2030 obejmuje realizację 21 zadań.

Z ważniejszych zadań objętych harmonogramem wykonano do 2018 r. przebudowę kotłowni węglowej dostarczającej ciepło do Miejskich Obiektów Sportowych na kotłownię zużywającą gaz ziemny. A także działania ciągłe, takie jak:

- 1) budowa solarnego oświetlenia drogowego;
- 2) wymiana istniejących opraw oświetlenia drogowego na energooszczędne typu LED;
- 3) dofinansowanie przedsięwzięć polegających na zastępowaniu instalacji niskoemisyjnymi źródłami ciepła na następujące nośniki energii: gaz ziemny, pellet i olej opałowy;
- 4) zagospodarowanie terenów, utwardzenie ciągów komunikacyjnych w celu ograniczenia emisji do powietrza;
- 5) budowa i modernizacja dróg gminnych;
- 6) powołanie stanowiska do spraw ograniczenia niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej.

W trakcie realizacji są następujące inwestycje objęte harmonogramem:

- 1) remont Żuławskiego Ośrodka Kultury,
- 2) Kajakiem przez Pomorze,
- 3) reaktywacja mostu zwodzonego na rzece Tuga,
- 4) budowa pomorskiej trasy rowerowej o znaczeniu międzynarodowym R10.

6.1. Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2016 - 2019 z uwzględnieniem lat 2020 – 2023 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim Nr 136/XV/2016 w dniu 28 stycznia 2016 r.

Określił on cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych oraz źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych celów.

W procesie wdrażania programu ochrony środowiska uczestniczyli przedstawiciele różnych branż i gałęzi gospodarki oraz sfery życia społecznego, a ich działania były zgodne z zasadą

zrównoważonego rozwoju. Należy stwierdzić, że realizacja Programu Ochrony Środowiska w latach 2017-2018 odbyła się zgodnie z planowanymi kierunkami działań.

Program zmierza do sukcesywnego ograniczenia zjawisk negatywnie wpływających na środowisko.

W okresie ostatnich dwóch lat działania w zakresie poprawy jakości powietrza dotyczyły wymiany źródeł ciepła z pieców opalanych węglem na kotły opalane gazem oraz modernizację nawierzchni dróg.

W Gminie Nowy Dwór Gdański najważniejszymi działaniami, które już teraz są realizowane i wymagają kontynuacji to inwestycje i działania organizacyjne dotyczące ochrony powietrza i minimalizacji negatywnego oddziaływania hałasu.

Wciąż niewystarczający jest poziom skanalizowania gminy, a szczególnie terenów wiejskich. Dlatego ważnym zadaniem jest dalsza kanalizacja gminy (w tym zmonitorowanie stanu kanalizacji deszczowej i dalsza jej rozbudowa lub remonty, rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz prace modernizacyjne w obrębie oczyszczalni ścieków). W 2018 roku wybudowano kanalizację sanitarną w Rakowym Polu i na ul. Bałtyckiej w Nowym Dworze Gdańskim oraz zmodernizowano oczyszczalnię ścieków.

Poprawił się znacząco stan gospodarki odpadami. Wszyscy mieszkańcy miasta i gminy Nowy Dwór Gdański objęci zostali zorganizowanym systemem gospodarki odpadami oraz selektywną zbiórką odpadów. W tym zakresie rośnie świadomość ekologiczna mieszkańców. Gmina osiąga wymagane poziomy recyklingu.

Inne działania związane z ochroną zasobów przyrodniczych, ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz budowaniem szczelnego systemu odbioru odpadów komunalnych można uznać za zrealizowane w sposób zadowalający.

Na bieżąco powstają nowe zieleńce, odnawiana jest zieleń przydrożna i śródpolna. Znacząco wzrosła świadomość mieszkańców dotycząca aktywnego spędzania czasu wolnego.

Analizując stan środowiska w Gminie Nowy Dwór Gdański na przestrzeni lat 2017-2018 można stwierdzić, iż systematycznie poprawia się. Zakres działań corocznie obejmuje swym zasięgiem coraz większy obszar gminy. Wzrasta dostępność terenów i urządzeń służących turystyce i rekreacji.

6.2. Gospodarowanie odpadami przez Gminę Nowy Dwór Gdański

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański od 1 lipca 2013 roku objęte zostały wszystkie nieruchomości zamieszkałe przez mieszkańców oraz nieruchomości mieszane.

W Gminie Nowy Dwór Gdański nie ma żadnych ograniczeń co do ilości odbieranych odpadów komunalnych od mieszkańców. Terminy odbioru odpadów określone są w harmonogramach odbioru dostępnych dla mieszkańców.

Odpady odebrane od mieszkańców gminy trafiają do utylizacji do Rejonowej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Tczewie. Wykonawca odbioru odpadów od mieszkańców i transportu ich do Tczewa wyłaniany jest w drodze przetargu nieograniczonego.

Metodą ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański jest opłata od gospodarstwa domowego. Obowiązują trzy stawki opłaty: 20 zł – w przypadku gospodarstw 1-2 osobowych segregujących odpady 37 zł – w przypadku gospodarstw domowych zamieszkałych przez 3 i więcej osób segregujących odpady oraz 60 zł – w przypadku prowadzenia nieselektywnej zbiórki odpadów.

Na terenie naszej gminy obowiązuje system mieszany (pojemnikowo-workowy) zbiórki odpadów komunalnych tj. odpady gromadzone są w workach i pojemnikach. Mieszkańcy segregują odpady z podziałem na: szkło, papier, tworzywa sztuczne i metale oraz BIO (odpady zielone).

Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Warszawskiej 22. Właściciele nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi do punktu PSZOK w ramach uiszczanej opłaty za gospodarowanie odpadami mogą dostarczać odpady selektywnie zebrane tj. papier, szkło, tworzywa sztuczne, metale, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, opony, popiół, odpady zielone oraz budowlane pochodzące z drobnych remontów w mieszkaniach.

Gmina Nowy Dwór Gdański w roku 2018 osiągnęła wszystkie wymagane przepisami poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy składowanych odpadów komunalnych:

- 1) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych – 30 %;
- 2) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 89 %;
- 3) poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji – 6,45 %.

Mimo przeprowadzanych kampanii informacyjnych nierozwiązanym problemem są dzikie wysypiska. Ilość odpadów na dzikich wysypiskach znacząco wzrasta:

2012 rok – 0,3 Mg,

2013 rok – 2,6 Mg,

2014 rok – 4,3 Mg,

2015 rok – 15,3 Mg (zlokalizowano i usunięto 19 dzikich wysypisk),

2016 rok – 7,23 Mg (zlokalizowano i usunięto 22 dzikie wysypiska),

2017 rok – 14,7 Mg (zlokalizowano i usunięto 10 dzikich wysypisk),

2018 rok – 27,05 Mg (zlokalizowano 8 dzikich wysypisk).

Analizując sytuację na rynku gospodarowania odpadami komunalnymi przewidujemy znaczny wzrost kosztów obsługi systemu. Może to się wiązać z wysokimi podwyżkami opłat za odbiór i utylizację odpadów komunalnych, co odczuwają mieszkańcy naszej gminy.

7. Inwestycje gminne i zadania modernizacyjne

Gmina Nowy Dwór Gdański dzięki funduszom unijnym pozyskała środki finansowe na inwestycje, dzięki którym miasto i gmina z roku na rok staje się coraz piękniejsza, nowocześniejsza a przede wszystkim bardziej przyjazna dla mieszkańców.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze projekty, na które Gmina Nowy Dwór Gdański otrzymała dofinansowanie w latach 2016-2018:

- 1) 28 września 2016 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Marynowy”. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 291 660,00 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wyniosło 815 878,00 zł;
- 2) 7 czerwca 2016 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Zachowanie wielokulturowego dziedzictwa Żuław poprzez wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich w obiektach zabytkowych, obiektach położonych na terenach objętych ochroną konserwatorską w gminach żuławskich oraz stworzenie spójnej oferty turystycznej promującej tożsamość Żuław”. Projekt jest realizowany razem z gminami: Cedry Wielkie, Nowy Staw oraz parafiami z wymienionych gmin. Gmina Nowy Dwór Gdański w ramach projektu wykonuje następujące zadania:
  - a) reaktywacja mostu zwodzonego na rzece Tudze w Nowym Dworze Gdańskim;
  - b) rewitalizacja terenu wokół zabytkowej śluzy w Marzęcinie;
  - c) prace remontowe na terenie cmentarzy mennonickich Gminy Nowy Dwór Gdański.

Całkowita wartość projektu wynosi 15 140 841,05 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 7 773 094,53 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 3 668 611,10 zł z czego dofinansowanie 2 158 676,89 zł;

- 3) 25 kwietnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Budowa węzła integracyjnego Nowy Dwór Gdański wraz z trasami dojazdowymi”. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Powiatem Nowodworskim. Założenia projektowe to budowa węzła przesiadkowego w Nowym Dworze Gdańskim: wiaty do parkowania rowerów przy dworcu autobusowym oraz rowerowych tras dojazdowych w Nowym Dworze Gdańskim oraz w kierunku miejscowości Tuja, łącznie ok. 7,5 km. Całkowita wartość projektu wynosi 7 539 192,80 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 2 837 552,00 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 6 704 359,50 zł z czego dofinansowanie 2 405 503,29 zł;
- 4) 18 sierpnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Bezpieczne Żuławy – podniesienie poziomu bezpieczeństwa powodziowego Żuław poprzez rozbudowę systemu alarmowania i powiadamiania oraz dostawę specjalistycznego wyposażenia ratowniczego”. W ramach projektu zostaną zakupione 4 przyczepy przeciwpowodziowe wraz z wyposażeniem oraz stworzony zostanie system dyspozytorski. Projekt realizowany jest razem z: Powiatem Gdańskim, Gminą Ostaszewo, Stegna, Suchy Dąb, Nowy Staw, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański. Całkowita wartość projektu wynosi 3 723 008,21 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 3 096 913,03 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 365 233,57 zł z czego dofinansowanie 303 548,85 zł;

- 5) 29 sierpnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego w Marzęcinie”. Całkowita wartość projektu wyniosła 329 640,00 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wyniosło 126 816,00 zł;
- 6) 6 grudnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Przebudowa kompleksu lekkoatletycznego w Nowym Dworze Gdańskim”. W ramach projektu na terenie Miejskich Obiektów Sportowych powstał obiekt lekkoatletyczny z czterotorową bieżnią okrężną o długości 400 m, bieżnią prostą o długości 130 m, rzutnią do pchnięcia kulą oraz skoczniami do skoku w dal i wzwyż. Płyta boiska zyskała system nawodnienia. Zagospodarowany został także teren wokół: wykonano oświetlenie, chodniki, ogrodzenie, ustawiono stojaki na rowery. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 038 590,00 zł, dofinansowanie ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki wyniosło 691 100,00 zł;
- 7) 11 grudnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Pomorskie Szlaki Kajakowe – Kajakiem przez Żuławy”. Projekt jest realizowany razem z gminami: Stegna, Stare Pole, Miłoradz, Nowy Staw oraz z Miastem Malbork. Gmina Nowy Dwór Gdański w ramach projektu planuje wykonać budowę przystani kajakowych wraz z oznakowaniem na rzece Tudze w Nowym Dworze Gdańskim (przy ul. Wejhera i przy ŻOK’u) oraz w Kępkach, Osłonce i Żelichowie. Całkowita wartość projektu wynosi 4 001 803,00 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 3 399 964,27 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 1 395 813,60 zł z czego dofinansowanie 1 186 127,91 zł;
- 8) 11 grudnia 2017 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Budowa budynku socjalnego z zapleczem sanitarno-szatniowym przy Miejskich Obiektach Sportowych w Nowym Dworze Gdańskim”. Całkowita wartość projektu wynosi 1 185 216,21 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 300 000,00 zł;
- 9) 12 stycznia 2018 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Pomorskie Trasy Rowerowe – Rowerem przez Żuławy”. Projekt jest realizowany razem z gminami: Stegna, Ostaszewo, Lichnowy oraz z Powiatem Nowodworskim. Gmina Nowy Dwór Gdański w ramach projektu planuje stworzyć spójny system 23 km tras rowerowych poprzez budowę i oznakowanie ścieżki rowerowej biegnącej od granicy z Gminą Stegna po wale do ul. Portowej w Nowym Dworze Gdańskim i dalej ulicą Portową, wydłuż ul. Morskiej, Warszawskiej, do Kmiecina, a następnie wzdłuż drogi S7 przez Jazową do miejscowości Kępki. Powstaną także dwa miejsca postojowe dla rowerzystów w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Portowej oraz w Solnicy. Dzięki budowie infrastruktury rowerowej w ramach projektu partnerskiego, nowa ścieżka połączy Nowy Dwór Gdański z Mierzeją Wiślaną. Całkowita wartość projektu wynosi 12 259 073,40 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 7 808 925,14 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 3 487 927,65 zł z czego dofinansowanie 2 221 794,37 zł;

10) 26 marca 2018 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Klub Seniora w Nowym Dworze Gdańskim”. W ramach inwestycji zaadaptowano pomieszczenia szkolne na miejsce spotkań seniorów. Wyremontowano i wyposażono łącznie 8 pomieszczeń: salę spotkań, pomieszczenie komputerowe i telewizyjne, dwie łazienki, kuchnię, szatnię i biuro. W pracowni komputerowej stworzono trzy stanowiska ze sprzętem. W sali telewizyjnej znajduje się zestaw kina domowego. W największej sali może przebywać 20 osób. Kuchnia posiada wszystkie niezbędne urządzenia AGD, naczyń i przyrządy. Przyjazną atmosferę tworzą elementy wyposażenia, zieleń oraz reprodukcje żuławskich krajobrazów. Całkowita wartość projektu wyniosła 174 987,16 zł, dofinansowanie ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyniosło 135 383,86 zł;

11) 2 sierpnia 2018 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Rewitalizacja społeczno-przestrzenna obszaru nr 11 w centrum Nowego Dworu Gdańskiego”. Partnerami projektu są trzy wspólnoty mieszkaniowe oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa. Gmina Nowy Dwór Gdański w ramach projektu wykonuje następujące zadania:

- a) dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych;
- b) zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tuga;
- c) zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych;
- d) zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych.

Całkowita wartość projektu wynosi 6 988 132,73 zł, dofinansowanie ze środków unijnych wynosi 4 022 324,50 zł. Wartość zadań Gminy Nowy Dwór Gdański wynosi 6 456 238,43 zł z czego dofinansowanie 3 749 421 zł.

12) 11 września 2018 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pn. „Budowa Otwartej Strefy Aktywności w Nowym Dworze Gdańskim”. W ramach projektu wykonano: siłownię zewnętrzną, plac zabaw oraz strefę relaksu ze stołem do gry w szachy, ławkami i zielenią wokół. Całkowita wartość projektu wyniosła 95 500,00 zł, dofinansowanie ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki wyniosło 46 317,50 zł.

Inwestycje gminne:

W 2015 roku na inwestycje wydatkowano 6 071 103 zł. Zrealizowano m.in.:

- 1) program termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański II etap - 2 554 394,81 zł;
- 2) budowę przedszkola w Kmiecinie - 1 179 520,91 zł;
- 3) adaptację byłej kotłowni na cele mieszkaniowe ul. Tuwima w Nowym Dworze Gdańskim - 528 784,71 zł;
- 4) rozbudowę Remizy Strażackiej w Marzęcinie - 357 501,87 zł.

W 2016 roku na inwestycje wydatkowano 7 001 999 zł. Zrealizowano m.in.:

- 1) remont ulic Dworcowa i Dąbrowskiego – 2 354 007,05 zł;
- 2) budowę kanalizacji sanitarnej dla zabudowy mieszkaniowej po byłym PGR Różewo - 453 787,44 zł;

- 3) budowę przedszkola w Kmiecinie - 1 097 562,86 zł;
- 4) budowę drogi Lawendowej i Fiołkowej etap I – 240 789,28 zł;
- 5) utworzenie miejsc parkingowych ul. 3-go Maja, Konopnickiej – 291 000,00 zł;
- 6) budowę zaplecza kuchennego przy ZSP w Marzęcinie - 112 698,32 zł.

W 2017 roku na inwestycje wydatkowano 6 181 811 zł. Zrealizowano m.in.:

- 1) budowę ronda przy zbiegu ulic Warszawska – Morska - 1 011 693,79 zł;
- 2) budowę drogi Marynowy ul. Topolowa ze środków Budżetu UE PROW - 1 273 160,00 zł;
- 3) budowę drogi do gruntów rolnych - droga w Solnicy wzdłuż rzeki Izbowa Łacha - 264 904,86 zł;
- 4) budowę drogi Lawendowej i Fiołkowej etap II - 231 586,65 zł;
- 5) przebudowa ulic Brzechwy i Żeromskiego - 315 308,22 zł;
- 6) dokumentację do projektu "Pomorskie trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym R-10 i Wiślana Trasa Rowerowa R-9" - 279 811,50 zł.

W 2018 roku na inwestycje wydatkowano 16 858 982 zł. Zrealizowano m.in.:

- 1) modernizację ulicy Willowej w Nowym Dworze Gdańskim - 1 617 249,16 zł;
- 2) budowę węzłów integracyjnych wraz z trasami dojazdowymi - 4 481 997,00 zł;
- 3) budowę ścieżek rowerowych - 2 259 905,29 zł;
- 4) budowę ul. Miłosza w Nowym Dworze Gdańskim - 1 210 459,28 zł;
- 5) remont śluzy w Marzęcinie i cmentarzy menonickich - 845 456,11 zł;
- 6) modernizację miejskich obiektów sportowych poprzez budowę zewnętrznych obiektów lekkoatletycznych - 2 018 774,40 zł;
- 7) budowę boisk w Marzęcinie i Kmiecinie - 643 351,50 zł.

Działalność inwestycyjna Gminy Nowy Dwór Gdański zmierza do równomiernego rozwoju miasta i terenów wiejskich, w celu poprawy standardu i poziomu życia naszych mieszkańców.

W kontekście przeprowadzonych w ostatnich latach inwestycji o charakterze infrastrukturalnym zdecydowanie przeważają projekty i przedsięwzięcia związane z budową, modernizacją dróg i chodników, ochroną obiektów zabytkowych, rozbudową systemu dróg rowerowych, budową i modernizacją obiektów sportowo – rekreacyjnych, przyszkolnych boisk sportowych, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, czy też modernizacją infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej.

Podjęmowane działania w tym zakresie są następstwem prowadzonej analizy potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców, a także konsekwencją realizacji założeń wynikających z zadań własnych gminy, uzależnionych jednak od możliwości finansowych. Dlatego też istotną rolę w wykonywaniu poszczególnych przedsięwzięć ma wysokość zewnętrznych środków pozyskanych na finansowanie poszczególnych projektów.

Gmina przewiduje kontynuację w kolejnych latach inwestycji w zakresie uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną celem podniesienia atrakcyjności terenów inwestycyjnych, a także przygotowania terenów pod przyszłe inwestycje mieszkaniowe oraz sektor przemysłowy.

Prowadzone będą także prace w zakresie budowy i modernizacji oświetlenia, remontów dróg, chodników, zarówno w mieście jak również na terenach wiejskich.

7.1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (art. 21 ust. 5) Rada Miejska w Nowym Dworze Gdańskim uchwaliła na wniosek Centralnego Wodociągu Żuławskiego Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim, Uchwałą Nr 379/XLVI/2018 z dnia 22 lutego 2018 r. wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych na lata 2018-2021, zwany dalej planem wodociągowym. Plan wodociągowy został zmieniony Uchwałą Nr 32/V2019 z dnia 17 stycznia 2019 r. i aktualnie obejmuje realizację 9 inwestycji na łączną kwotę 574 000,00 zł. Finansowanie odbywa się w układzie 50/50, oznacza to, że 50% wartości planowanych inwestycji współfinansowanych jest przez Centralny Wodociąg Żuławski Spółka z.o.o. a pozostałe 50% przez Gminę Nowy Dwór Gdański.

W 2018 r. zostały zrealizowane zgodnie z planem wodociągowym inwestycje za kwotę łączną 114 000,00 zł. Wykonano sieć wodociągowa w następujących lokalizacjach:

- 1) Lubieszewo,
- 2) ul. Zagonowa w Nowym Dworze Gdańskim,
- 3) Osiedle Wisławy Szymborskiej w Nowym Dworze Gdańskim,
- 4) Rychnowo Żuławskie.

Uchwałą Nr 344/XLIII/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z 20 listopada 2017 r. na wniosek SZOP Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim przyjęto Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018-2020, zwany dalej planem kanalizacyjnym.

Plan kanalizacyjny obejmuje 7 inwestycji na łączną kwotę 5 934 000,00 zł z czego SZOP Sp. z o.o. poniesie koszt w wysokości 1 291 000,00 zł. Pozostałe środki finansowe będą pochodziły z pożyczek z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - 3 343 000,00 zł i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - 1 300 000,00 zł.

W 2018 r. zostały zrealizowane następujące inwestycje:

- 1) budowa kanalizacji w ul. Bałtyckiej w Nowym Dworze Gdańskim oraz w Rakowym Polu;
- 2) modernizacja oczyszczalni ścieków w Nowym Dworze Gdańskim (do końca 2018 r. w 85% finansowo, zakończono w marcu 2019 r.);
- 3) budowa kanalizacji deszczowej w ul. Kolejowa - Warszawska w Nowym Dworze Gdańskim (do końca 2018 r. w 34% finansowo, zakończono w lutym 2019 r.);

Łączny koszt inwestycji w roku 2018 wyniósł 5 454 000,00 zł. Pozostałe zadania przewidziane w planie kanalizacyjnym z uwagi na zmianę koncepcji ulegną weryfikacji.

8. Majątek komunalny

Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Zasobem nieruchomości Gminy Nowy Dwór Gdański gospodaruje Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego. Gospodarowanie zasobem nieruchomości polega na: utrzymaniu istniejącego zasobu komunalnego, sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń nieruchomości, a także wyposażania ich w miarę możliwości w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Gminny zasób nieruchomości wykorzystywany jest zgodnie z wiążącymi organ wykonawczy ustaleniami i podlega ewidencji.

Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi i ich wykorzystywanie do realizacji zadań publicznych gminy opiera się na trzech modelach: poprzez zarządzanie bezpośrednio, pośrednio, w systemie zleceńowym.

Głównymi kierunkami gospodarowania nieruchomościami jest udostępnianie i nabywanie.

Na ogólną powierzchnię Miasta i Gminy wynoszącą 21 300 ha miasto zajmuje 506 ha, tereny wiejskie 20 794 ha.

GRUPA „0”:

- 1) grunty komunalne wraz z gruntami pod drogami na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański stanowią ogólną powierzchnię 671,0143 ha o wartości 82 928 452,85 zł brutto;
- 2) grunty w użytkowaniu wieczystym: 14,6437 ha;
- 3) grunty Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu gminy: 0,0220 ha.

GRUPA „1”:

Mieniem komunalnym są obiekty budowlane znajdujące się na gruntach miejsko - gminnych, do których należą m.in.: budynki komunalne, lokale mieszkalne, budynki szkolne, obiekty kulturalne, budynki gospodarcze, garaże, kotłownie, budynki i obiekty sportowe, budynki użytkowe (przemysłowe, usługowe, administracyjno-biurowe).

Ogółem wartość ewidencyjna Grupy „1” wynosi 32 583 468,89 zł brutto.

GRUPA „2”

Na grupę drugą składają się: drogi i utwardzenia terenu, kanalizacja sanitarna i deszczowa (sieci, zbiorniki bezodpływowe), urządzenia i sieci ciepłej wody oraz centralnego ogrzewania, infrastruktura wodociągowa, oświetlenie uliczne, oświetlenie gminnych obiektów sportowych, ogrodzenia, tereny rekreacyjne i wypoczynkowe, parkingi i tereny utwardzone, wiaty przystankowe, autobusowe i magazynowe, pozostałe mienie (kładki, mosty, przyłącza energetyczne, sieci gazowe), cmentarz komunalny w Lubieszewie i Marzęcinie.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „2” wynosi 63 896 601,54 zł brutto.

GRUPA „3”:

Na grupę trzecią składają się: urządzenia instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody (kotły, piece CO, osprzęt), kotłownie, agregaty prądotwórcze.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „3” wynosi 691 582,22 zł brutto.

GRUPA „4”:

Do grupy czwartej należą: oprzyrządowanie komputerowe (serwer, okablowanie sieci komputerowej, itp.), fotoradar, wyposażenie medialne w Żuławskim Parku Historycznym, tablice interaktywne, pompy różne, pozostałe mienie (pracownia ceramiczna Żuławskiego Parku Historycznego itp.), infrastruktura ciepłownicza (węzły ciepłownicze, inne urządzenia), zestawy komputerowe, drukarki kserokopiarki, notebooki, instalacje monitoringu.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „4” wynosi 1 604 044,85 zł brutto.

GRUPA „5”:

Narzędzia różne (np. pilarki, kosiarki, systemy nawadniania, itp.) o łącznej wartości ewidencyjnej 470 101,18 zł brutto.

GRUPA „6” :

Na grupę szóstą składają się: kontenery na śmieci – PSZOK, radiotelefony i systemy włączania alarmu, urządzenia telefoniczne i klimatyzacja, waga samochodowa i aparat powietrzny, urządzenia kotłowni centralnego ogrzewania (podnośniki, multicyklony, ciepłomierze, itp.), lampy solarne, parkometr i urządzenie sterujące.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „6” wynosi 748 366,81 zł brutto.

GRUPA „7” :

W skład grupy siódmej wchodzi: pojazdy samochodowe, wagon motorowy kolejki wąskotorowej z wózkami, barakowóz.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „7” wynosi 1 104 554,57 zł brutto.

GRUPA „8”:

W skład grupy ósmej wchodzi: urządzenia telefoniczne, wiaty autobusowe i przystankowe, wyposażenie wewnętrzne Żuławskiego Parku Historycznego, urządzenia rekreacyjno-wypoczynkowe, scena plenerowa, punkt informacji turystycznej, zegar uliczny, wiaty rekreacyjne i garażowe, place zabaw, urządzenia zabawowe na placach zabaw, inne obiekty małej architektury.

Ogółem wartość ewidencyjna grupy „8” wynosi 1 161 140,24 zł brutto.

Tabela nr 15. Mienie gminy oddane w trwałą zarząd jednostkom oświatowym.

Położenie	Ilość szkół i przedszkoli	Wartość (PLN)
Miasto	3	18 444 530,15
Gmina	4	10 762 340,07
Ogółem	7	29 206 870,22

Źródło: Opracowanie własne.

Inne prawa majątkowe

Udziały gminy w spółkach wg stanu na 31. 12. 2018 r.:

- 1) w Żuławskim Towarzystwie Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nowym Dworze Gdańskim – 2 159 udziałów o wartości – 1 133 475,00 zł, co stanowi 94,7% kapitału zakładowego Spółki;
- 2) w "Szop" Spółce z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim – 386 udziałów o wartości - 8 222 788,16 zł, co stanowi 100% kapitału zakładowego Spółki;
- 3) w Centralnym Wodociągu Żuławskim Spółka z o.o. - 13 850 udziałów o wartości - 7 659 050,00 zł, co stanowi 19,33 % kapitału zakładowego Spółki;
- 4) w „Pętla Żuławska” Spółka z o.o.- 20 udziałów o wartości - 20 000,00 zł, co stanowi 8,5% kapitału zakładowego Spółki.

Ogółem: 17 035 313,16 zł

Tabela nr 16. Łączna wartość majątku komunalnego Gminy Nowy Dwór Gdański.

I.p.	Rodzaj	Wartość brutto (PLN)
1.	Wartość gruntów	82 928 452,85
2.	Wartość majątku z grupy od 1 do 8	102 259 860,30
3.	Wartość obiektów oświatowych w trwałym zarządzie	29 206 870,22
4.	Inne prawa majątkowe	17 035 313,16
Ogółem		231 430 496,53

Źródło: Opracowanie własne.

8.1. Gospodarka mieszkaniowa.

Na mieszkaniowy zasób Gminy Nowy Dwór Gdański składa się ogółem 448 lokali:

- 1) 35 budynków mieszkalno-użytkowych – 142 lokale;
- 2) 15 budynków użytkowych - 18 lokali;
- 3) 267 niewyodrębnionych lokali mieszkalnych i użytkowych położonych w budynkach wspólnot mieszkaniowych;
- 4) 21 lokali w innych nieruchomościach stanowiących własność Gminy Nowy Dwór Gdański.

W ogólnej liczbie lokali mieszkalnych i użytkowych Gmina Nowy Dwór Gdański posiada 65 lokali socjalnych. Obecnie lokalami gminnymi zarządza firma wyłoniona w drodze przetargu, na okres od dnia 01 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2020 r. Koszty jakie gmina poniosła za świadczone usługi zarządcy w roku 2018 roku - 74 298,46 złotych.

W roku 2018 sprzedano 5 lokali mieszkalnych z czego uzyskano, przy zastosowaniu 95% bonifikaty, kwotę 24 679,70 zł.

W mieszkaniowym zasobie gminy dokonano w 2018 roku 49 remontów na łączną kwotę 368 571,07 zł. Ponadto na wydatki inwestycyjne wydano 46 023,79 zł.

Mając na uwadze warunki mieszkaniowe rodzin ubiegających się o zamianę lokali mieszkalnych w 2018 roku dokonano sześciu zamian pomiędzy lokatorami zajmującymi lokale w mieszkaniowym zasobie gminy.

Zaległości w czynszach za lokale mieszkalne bez odsetek na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 4 584 136,88 złotych, a nadpłaty 48 307,88 złotych. Łączna wartość zaległości wraz z odsetkami i kosztami upomnień wynosi 8 012 716,96 złotych.

W 2018 roku 7 najemcom umorzono zaległości i odsetki w łącznej kwocie 54 265,50 złotych.

Zasady polityki czynszowej realizowane są w oparciu o:

- 1) Uchwałę Nr 301/XXXV/2001 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 23 listopada 2001 roku w sprawie ustalenia zasad polityki czynszowej;
- 2) Uchwałę Nr 347/XLI/2010 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 24 czerwca 2010 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Nowy Dwór Gdański;
- 3) Zarządzenie Nr 24 Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 17 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu w lokalach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Tabela nr 17. Wykaz nieruchomości stanowiących mieszkaniowy zasób gminy – stan na dzień 31.12.2018r.

l.p.	Położenie budynku	Powierzchnia użytkowa (m²)	Ilość lokali
Budynki mieszkalne stanowiące 100% własność gminy			
			A
1.	Miasto i teren wiejski	6 073,99	142
Lokale mieszkalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych			
			B
1.	Miasto i teren wiejski	10 211,58	252
Lokale mieszkalne w budynkach częściowo wykupionych			
			C
1.	Teren wiejski	989,22	21
Budynki użytkowe			
			D
1.	Miasto i teren wiejski – 15	3 368,12	18
Lokale użytkowe w budynkach mieszkalnych			
			E
1.	Miasto i teren wiejski	1 135,76	15
Łącznie		21 778,67	448
Garaże i pomieszczenia gospodarcze			
			F
1.	Miasto i teren wiejski	2 468,75	41
Łącznie A, B, C, D, E i F		24 247,42	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 18. Obrót zasobem komunalnym w 2018 r.

Lp	Znaczenie	Ilość (szt.)	ha	Wpływy (zł)	Wydatek (zł)
Sprzedaż nieruchomości					
1.	- nieruchomości zabudowane i niezabudowane	26	-	1 413 332,00	-
Służebność przesyłu ustanowiona					
2.	- jednorazowa służebność przesyłu (Energa, PSG, Orange)	1	-	44 377,17	-
Służebność drogowa ustanowiona					
3.	- służebność drogowa dla osoby fizycznej	1	-	892,00	-
Oplata adiacencka ustanowiona					
4.	- opłata adiacencka z tytułu podziału	56	-	87 786,30	-
Najem, dzierżawa, nieodpłatne użytkowanie, użyczenie gruntu na cele rolnicze i nierolnicze					
5.	- najem	-	1,4	780 583,00	-
	- dzierżawa	-	140,67		
	- nieodpłatne użytkowanie	-	1,25		
	- użyczenie	-	0,1509		
Użytkowanie wieczyste					
6.	- grunty w użytkowaniu wieczystym gminy	-	14,643	205	-
		-	7	087,91	
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności					
	- przekształcenie gruntu	3	-	8 372,40	-
Odszkodowania za grunty uzyskane					
7.	- odszkodowania za grunty przejęte pod S7	4	-	381 089,11	-
Wykup gruntów pod drogi gminne					
8.	- grunty pod drogi gminne	6	0,7643	-	210 369,25

Źródło: Opracowanie własne.

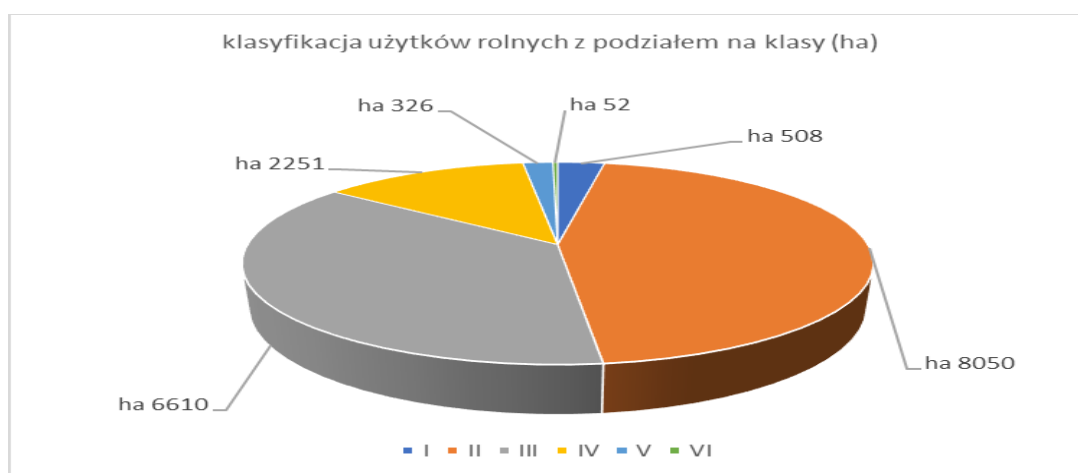
W gospodarce mieszkaniowej możemy liczyć się ze zmianą dotychczasowego sposobu zarządzania, co skutkować może przejściem obowiązków zarządcy przez gminę. W następstwie zmian ustawowych oraz na podstawie własnych diagnoz należy podjąć działania związane ze zmianą zasad polityki czynszowej. Ponadto nieuniknione jest wprowadzenia programu wsparcia osób zadłużonych, jak również podjęcia działań związanych z budową obiektów socjalnych przeznaczonych w celu przesiedlenia osób rażąco ignorujących obowiązek płacenia czynszu, dewastujących dotychczas zajmowane mieszkanie gminne, nieprzestrzegających porządku domowego, a także w celu wykonania sądowego wyroku eksmisyjnego.

9. Rolnictwo

Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo, w którym przeważa produkcja roślinna. Użytki rolne ogółem wynoszą 17 741 ha i stanowią 84% powierzchni gminy. Ponad 80% powierzchni użytków rolnych zajmują gleby klas II i III, co sprzyja osiągnięciu wysokiej wydajności w rolnictwie. Średnia wielkość gospodarstw rolnych przewyższa średnią krajową, która w 2018 roku wynosiła 10,81 ha.

1. Podział na klasy użytków rolnych w gminie

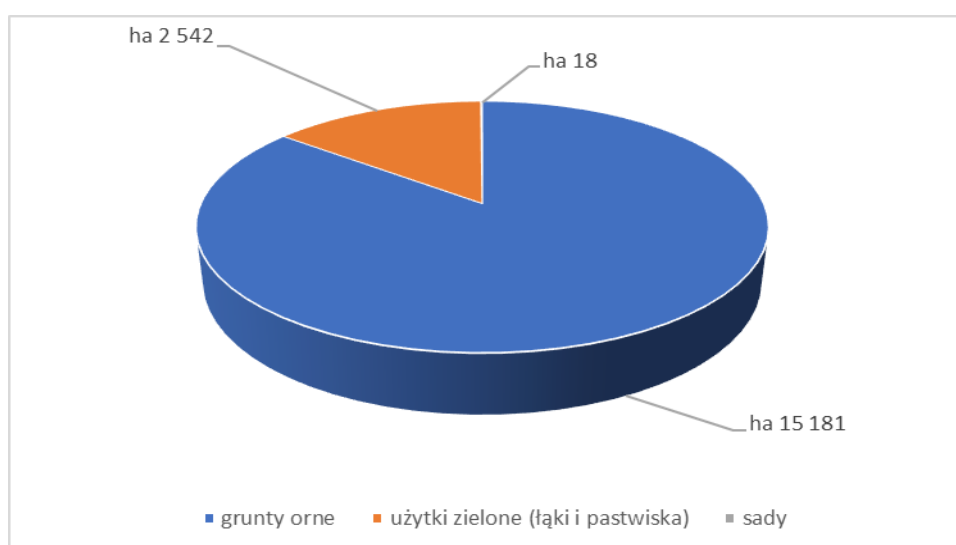
Wykres nr 9. Klasyfikacja użytków rolnych z podziałem na klasy (ha).

Źródło: Opracowanie własne.

2. Struktura użytków rolnych w gminie

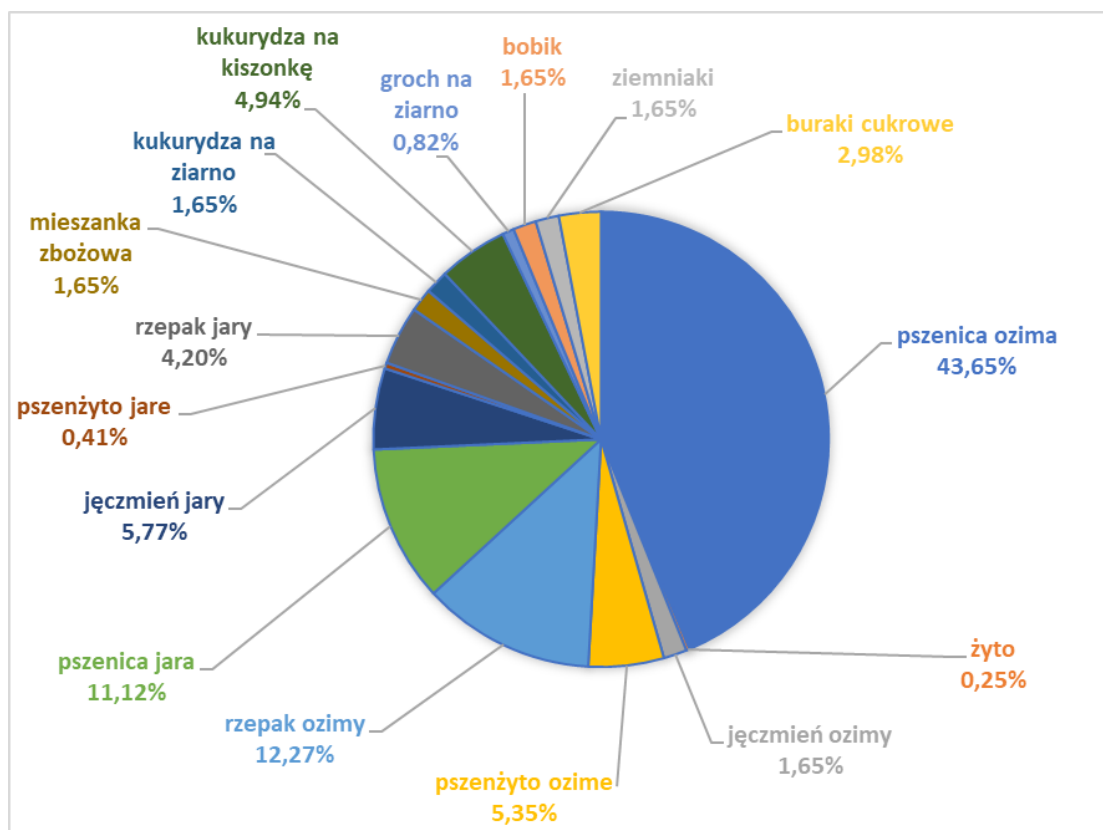
Wykres nr 10. Struktura użytków rolnych w gminie.

Źródło: Opracowanie własne.

3. Struktura upraw w gminie w 2018 roku

Wykres nr 11. Struktura upraw w gminie w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne.

4. Zwrot podatku akcyzowego

Tabela nr 19. Rozliczenie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za 2018 r. (zadanie zlecone).

Lp.	Wyszczególnienie	I półrocze	II półrocze	Ogółem
1.	Ilość złożonych wniosków o zwrot podatku akcyzowego	229	162	-
2.	Ilość wydanych decyzji przyznających zwrot podatku akcyzowego	229	160	-
3.	Powierzchnia użytków rolnych zgłoszona przez producentów rolnych (ha)	13 975,5464	8 237,0201	-
4.	Ilość litrów oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynikająca z dołączonych przez producentów rolnych do wniosków o zwrot podatku faktur VAT (L)	975 706,670	312 109,930	-
5.	Kwota dokonanego zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym (zł)	975 706,67	312 109,93	1 287 816,60

Źródło: Opracowanie własne.

5. Szacowanie strat w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi:

- 1) w 2018 roku na obszarze całej Polski wystąpiła susza rolnicza. Na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański rolnicy złożyli 156 wniosków o szacowanie strat w gospodarstwach rolnych. Na wniosek Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego Wojewoda Pomorski dnia 29 czerwca 2018 r. powołał Komisję ds. oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej. W skład Komisji wchodziło 2 pracowników Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim, 1 przedstawiciel Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz 2 przedstawiciele Pomorskiej Izby Rolniczej. Prace Komisji trwały od lipca do września 2018 r., a w pojedynczych przypadkach związanych z korektami protokołów do listopada 2018 r.

W wyniku oszacowania strat sporządzonych zostało 156 protokołów, w których stwierdzono szkody przede wszystkim w zbożach jarych, zbożach ozimych, rzepaku, roślinach strączkowych oraz kukurydzy. Wyliczony procent strat w większości gospodarstw rolnych kształtował się na poziomie 30%-40% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym;

Tabela nr 20. Wykaz strat poniesionych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy.

Liczba gospodarstw dotkniętych klęską	Powierzchnia upraw dotknięta klęską (ha)	Wartość strat (zł)
156	7 365,88	12 038 515,53

Źródło: Opracowanie własne.

6. Melioracje w zasobach gminy:

- 1) prace melioracyjne w 2018 r. na urządzeniach wodnych wchodzących w skład zasobów Gminy:

Tabela nr 21. Prace melioracyjne w 2018 r.

Odmulanie rowów	Czyszczenie przepustów	Remont przepustów
3 330 mb	24 szt.	17 szt.

Źródło: Opracowanie własne.

- 2) łączny koszt wykonanych prac melioracyjnych wyniósł – 124 999,36 zł

10. Polityka społeczna

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i zadania własne w zakresie pomocy społecznej. Do podstawowych zadań gminy realizowanych przez ośrodek pomocy społecznej należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków;
- 4) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi z matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 5) praca socjalna z osobami i rodzinami;
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- 7) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej;
- 8) zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkań chronionych;
- 9) tworzenie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny”;
- 10) kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 11) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych i dodatków, zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe) świadczeń rodzicielskich, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych 500+, świadczeń „dobry start” 300+, jednorazowych świadczeń z tytułu wspierania kobiet w ciąży i rodzin w oparciu o ustawę „za życiem” oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ.

Tabela nr 22. Wykonanie zadań własnych w 2018 roku - zasiłki i pomoc w naturze, usługi opiekuńcze (porównanie do 2017 roku).

ZADANIA WŁASNE	2017 r.			2018 r.		
	liczba świadczeń	liczba rodzin	kwota w PLN	liczba świadczeń	liczba rodzin	kwota w PLN
zasiłek stały (w 100 % dofin. z budżetu państwa)	1581	154	752 840	1 435	522	688 459
posiłki (w 80 % dofin. z budżetu państwa)	382	7	1 748	492	10	2 642
posiłki w schroniskach (w 80 % dofin. z budżetu państwa)	-	-	-	2 142	18	16 494
dożywianie dzieci w szkołach w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (w 80 % dofin. z budżetu państwa)	30 662	147	100 175	20 436	216	73 208
zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (w 80 % dofin. z budżetu państwa)	869	283	229 624	1 199	324	295 162
zasiłki celowe i w naturze (środki własne gminy), w tym:	565	209	109 612	444	434	106 911
<i>sprawienie pogrzebu</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2 940</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2 895</i>
<i>zdarzenia losowe – pożary i powodzie</i>	<i>8</i>	<i>2</i>	<i>13 450</i>	<i>8</i>	<i>5</i>	<i>10 438</i>
<i>specjalne zasiłki celowe</i>	<i>133</i>	<i>61</i>	<i>32 618</i>	<i>173</i>	<i>119</i>	<i>35 871</i>
schronienie z posiłkiem, noclegownie, hotele (środki własne gminy)	5 607	29	150 839	6 048	27	174 924
zasiłki okresowe (w 100 % dofin. z budżetu państwa)	412	133	134 948	456	139	149 766
usługi opiekuńcze (środki własne gminy)	15 375	80	243 782	12 986	89	278 531
OGÓLEM - zasiłki, pomoc w naturze i usługi	-	-	1 723 568	-	-	1 786 097

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 23. Liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2018 roku (porównanie do lat 2016 i 2017).

Liczba osób i rodzin objętych pomocą	2016	2017	2018
liczba świadczeniobiorców otrzymujących pomoc	1034	810	730
liczba rodzin	690	562	522
liczba osób w rodzinach	1741	1362	1215

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 24. Powody przyznania pomocy w 2018 roku (porównanie do lat 2016 i 2017).

Powód trudnej sytuacji życiowej *	2016 Liczba rodzin	2017 Liczba rodzin	2018 Liczba rodzin
Ubóstwo	551	326	506
Bezdomność	27	29	27
Bezrobocie	404	345	273
Bezradność w/s opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego	42	30	82
Niepełnosprawność	241	207	204
Długotrwała lub ciężka choroba	250	205	229
Alkoholizm	99	29	81
Przemoc w rodzinie	28	25	36
Zdarzenia losowe (pożar, powódź, inne)	1	2	5
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	11	1	4

* w jednej rodzinie może być kilka przyczyn trudnej sytuacji życiowej

Źródło: Opracowanie własne.

Obecnie ośrodek realizuje poniższe zadania zlecone:

- 1) świadczenia rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych – w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 2) zasiłki dla opiekunów – w ramach ustawy o ustaleniu prawa i wypłacie zasiłków;
- 3) świadczenia wychowawcze (500+) – w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 4) świadczenia z funduszu alimentacyjnego - w ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 5) świadczenia „Dobry start” (300+) - w ramach rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”;
- 6) składki na ubezpieczenie zdrowotne (od świadczeń rodzinnych) – w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Tabela nr 25. Wykonanie zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych w 2018 roku (w porównaniu do 2017 roku).

Rodzaje zasiłków	Wydatki* w zł 2017 r.	I. świadczeń 2017 r.	I. rodzin 2017 r.	Wydatki* w zł 2018 r.	I. świadczeń 2018r.	I. rodzin 2018 r.
1. zasiłki rodzinne	1 811 932,36	15 877	1280	1 867 487,65	16 575	1227
2. dodatki do zasiłków rodzinnych	774 566	6 692	560	802 358,21	7 097	592
3. zasiłki pielęgnacyjne	1 048 622	6 854	572	1 082 578	6 843	571
4. świadczenia pielęgnacyjne	1 241 295	885	74	1 281 989	869	72
5. specjalny zasiłek opiekuńczy	289 257	561	41	270 689	510	38
6. jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka	148 000	148	148	135 000	135	135
7. zasiłek dla opiekunów	194 463	375	31	174 134	327	21
8. świadczenie rodzicielskie	816 001	900	75	753 155	840	70
9. świadczenia wychowawcze	11 915 733,59	23 950	1 482	11 269 946,32	22 540	1 387
9.1. św. Wychowawcze bez kryterium	-	8 091	501	-	7 614	469
9.2. św. Wychowawcze z kryterium	-	15 859	981	-	14 926	918
9.2.1. kryterium dochodowe 800,00 zł	-	15 260	944	-	14 362	883
9.2.2. kryterium dochodowe 1 200,00 zł	299 500,00	599	37	-	564	35
Za życiem	16 000,00	4	4	4 000,00	1	1
R A Z E M	18 122 669,95	56 146	-	17 641 337,18	55 331	-
fundusz alimentacyjny	1.106 607	2 903	149	1 057 308	2 710	134
300+	-	-	-	618 900	2 063	1 459
O G Ó Ł E M	19 414 320,95	59 149	-	19 317 574,18	60 104	-

*wydatki nie uwzględniają zwrotów nienależnie pobranych świadczeń (dane zgodne z merytorycznym sprawozdaniem rocznym).

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 26. Liczba osób i koszt utrzymania mieszkańców naszej gminy w Domach Pomocy Społecznej w 2018 roku (w porównaniu do 2016 roku i 2017 roku).

Domy Pomocy Społecznej	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej	22	32	36
Ogólny koszt dopłaty gminy do osób umieszczonych w DPS (w PLN)	478 121,33	824 708	961 377
Średni miesięczny koszt dopłaty gminy do osoby umieszczonej w DPS (w PLN)	1 811,07	2 447,20	2 530

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Nowy Dwór Gdański dążąc do podwyższenia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców umożliwia na preferencyjnych warunkach dostęp do Teleopieki domowej I generacji.

Realizowano projekt finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego „AFLATOUN” znaczy zmiana dla mieszkańców miasta i gminy Nowy Dwór Gdański oraz kontynuowano inicjatywę pomocy w formie wolontariatu skierowaną do starszych mieszkańców gminy.

W 2018 roku, w porównaniu do lat poprzednich, objęto mniejszą liczbę osób pomocą w formie zasiłków pieniężnych i opłacenia posiłków w ramach „Rządowego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”, co może wynikać z pomocy otrzymanej w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci 500+.

10.1. Gminny program wspierania rodziny na lata 2016 - 2018

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim Nr 223/XXVI/2016 z dnia 10 listopada 2016 roku.

Działania podejmowane w ramach Programu adresowane były do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych m.in.: przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci realizowane były przez służby społeczne pracujące na rzecz dziecka i rodziny również w obszarze oświaty, kultury i sportu przy udziale organizacji pozarządowych.

Celem głównym Programu było wsparcie rodzin zagrożonych i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- 1) budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych;
- 3) opieka nad dziećmi z rodzin z trudnościami w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

10.2. Działania skierowane do seniorów

Od maja 2017 r. w gminie funkcjonuje Lokalny Wolontariat Opiekuńczy. Pod koniec ubiegłego roku wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych stworzono „Informator dla Seniora”.

W 2018 roku realizowano działanie pod tytułem „Koperta Życia”. Jest to projekt skierowany do osób starszych, schorowanych oraz samotnych. We wrześniu 2018 roku został utworzony Klub Seniora w Nowym Dworze Gdańskim. Obiekt czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00 przy ul. 3 Maja 5 (obok SP1).

10.3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gmina Nowy Dwór Gdański na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uchwała corocznie program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określającego obszary, w jakich podejmowane są działania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpisuje się w cele i zadania przyjęte do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2020 oraz założenia określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Gmina realizuje zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przy współpracy z instytucjami z terenu Gminy Nowy Dwór Gdański.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku zrealizowano:

- 1) działania interwencyjne oraz zwiększono dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielono rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomagano działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

10.4. Program przeciwdziałania narkomanii

Głównym celem programu jest ograniczenie liczby osób używających substancje psychoaktywne oraz związanych z tym zjawiskiem problemów społecznych.

Celami szczegółowymi są:

- 1) zmniejszenie używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież;
- 2) uatrakcyjnienie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- 3) uświadamianie młodzieży i rodzicom konsekwencji używania środków psychoaktywnych.

Zdiagnozowano 3 obszary problemowe:

- 1) używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież;
- 2) system profilaktyki instytucjonalnej;
- 3) niedoskonały system alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.

11. Oświata, kultura i sport

11.1. Oświata w gminie

W 2018 roku gmina była organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- 1) Szkoły Podstawowej nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim z oddziałami przedszkolnymi i klasami gimnazjalnymi – Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi zostało przekształcone poprzez włączenie klas gimnazjalnych do Szkoły Podstawowej Nr 1;
- 2) Szkoły Podstawowej nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim;
- 3) Szkoły Podstawowej w Lubieszewie (organizacja zajęć w dwóch różnych miejscowościach w Lubieszewie i w Marynowach);
- 4) Szkoły Podstawowej w Wiercinach o strukturze organizacyjnej klas I-III i oddział przedszkolny;
- 5) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Marzęcinie – w skład zespołu wchodzi: przedszkole, szkoła podstawowa oraz do 31.08.2019 r. gimnazjum;
- 6) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kmiecinie – w skład zespołu wchodzi: przedszkole, szkoła podstawowa oraz do 31.08.2019 r. gimnazjum;
- 7) Miejskiego Przedszkola Nr 4 w Nowym Dworze Gdańskim.

Ponadto na terenie miasta funkcjonowały trzy placówki niepubliczne wychowania przedszkolnego:

- 1) Przedszkole Niepubliczne „Calineczka”;
- 2) Przedszkole Niepubliczne Nr 1;
- 3) Przedszkole Niepubliczne „Wesołe Smerfiki”.

Od 1 września 2018 r. z edukacji przedszkolnej korzysta 605 dzieci (400 w samorządowych przedszkolach, punktach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz 205 w przedszkolach niepublicznych). Gmina zapewnia miejsca w oddziałach wychowania przedszkolnego dzieciom zgłoszonym podczas rekrutacji tworząc m. in. dodatkowe grupy i oddziały przedszkolne.

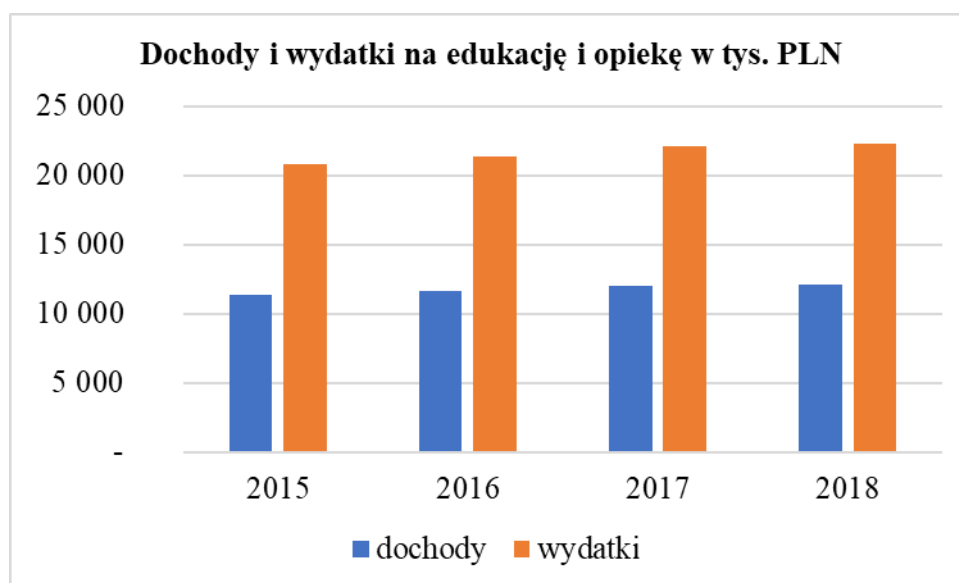
Subwencja oświatowa

Tabela nr 27. Kwota otrzymanej subwencji oświatowej i poniesionych wydatków na oświatę w latach 2015-2018.

L.p.	Rok	Kwota otrzymanej subwencji oświatowej i dotacji (w tys. PLN)	Kwota poniesionych wydatków na placówki (w tys. PLN)
1.	2015	11 317	20 819
2.	2016	11 625	21 344
3.	2017	12 020	22 139
4.	2018	12 137	22 314

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres nr 12. Dochody i wydatki na edukację i opiekę w tys. PLN.

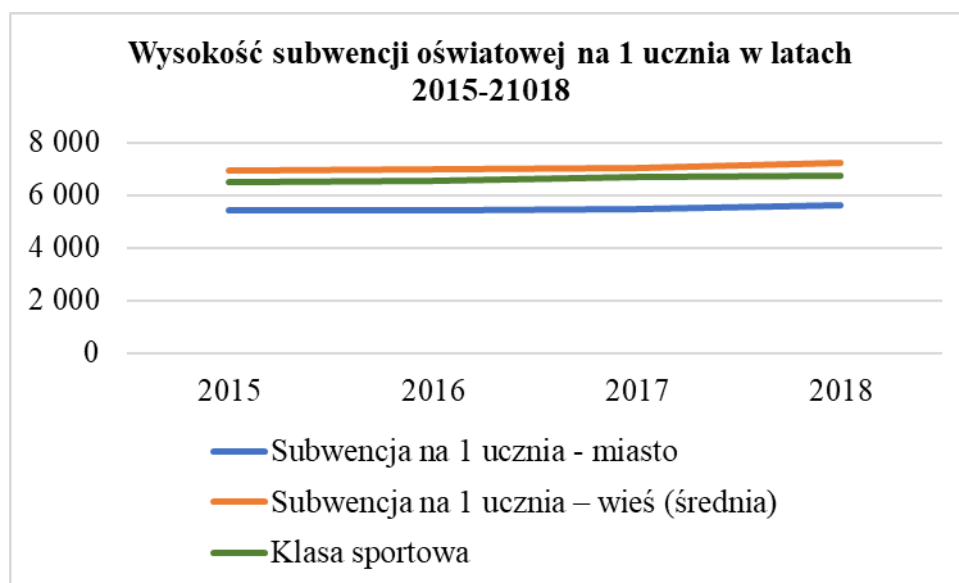
Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 28. Wysokość subwencji oświatowej na 1 ucznia w latach 2015-2018.

wskaźnik	2015	2016	2017	2018
Subwencja na 1 ucznia - miasto	5 410	5 449	5 487	5 599
Subwencja na 1 ucznia – wieś (średnia)	6 943	6 993	7 042	7 223
Klasa sportowa	6 492	6 539	6 699	6 719

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Sytemu Informacji Oświatowej oraz metryczek do subwencji oświatowej.

Wykres nr 13. Wysokość subwencji oświatowej na 1 ucznia w latach 2015-2018.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Sytemu Informacji Oświatowej oraz metryczek do subwencji oświatowej.

Tabela nr 29. Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański wg stanu na dzień 30 września 2018 roku.

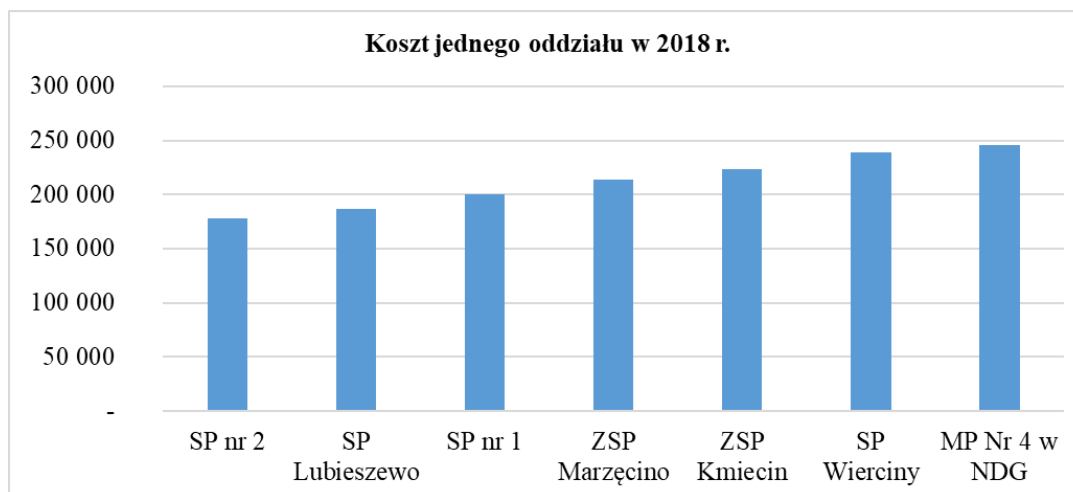
Nazwa placówki	Przed- szkole	Szkoła Podstawowa	Gimna- zjum
Szkoła Podstawowa Nr 1 w No- wym Dworze Gdańskim	48	512	117
Szkoła Podstawowa Nr 2 w No- wym Dworze Gdańskim	0	465	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kmiecinie	72	136	21
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marzęcinie	43	136	15
Szkoła Podstawowa w Lubiesz- ewie	25	108	0
Punkt Przedszkolny w Lubiesz- ewie	21	0	0
Szkoła Podstawowa w Wierci- nach	16	14	0
Punkt Przedszkolny w Wierci- nach	0	0	0
Miejskie Przedszkole Nr 4 w No- wym Dworze Gd.	175	0	0
Niepubliczne Przedszkole Nr 1 w Nowym Dworze Gd.	74	0	0
Niepubliczne Przedszkole We- sołe Smerfiki w Nowym Dworze Gd.	84	0	0
Niepubliczne Przedszkole Cali- neczka w Nowym Dworze Gd.	47	0	0
RAZEM	605	1 371	153

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Sytemu Informacji Oświatowej, wg stanu na 30 września 2018 r.

Liczba uczniów szkół podstawowych w 2018 roku wynosiła 1 371 uczniów, z tego w mieście 977, na terenach wiejskich 394. Liczba uczniów wygaszanych gimnazjów w 2018 roku to liczba 153 uczniów, z tego w mieście 117, na terenach wiejskich 36.

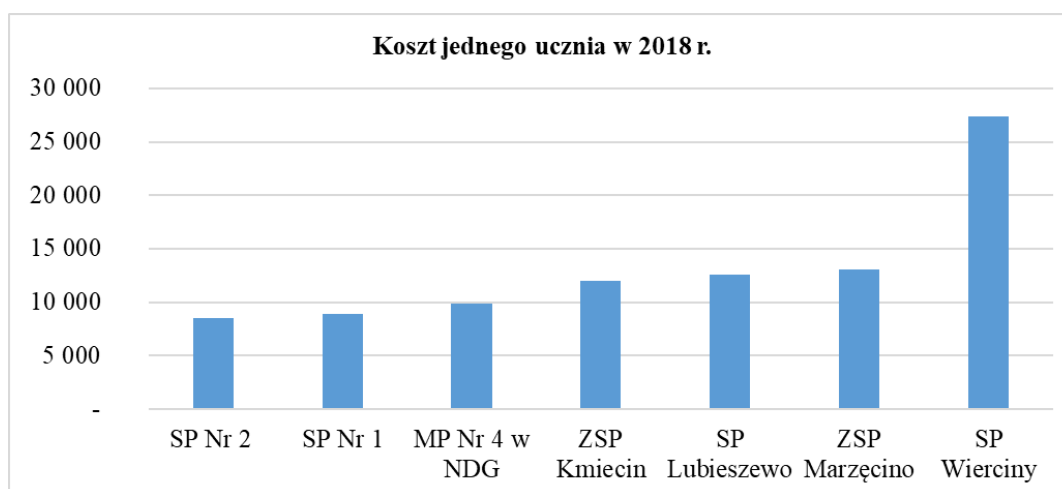
W publicznych placówkach oświatowych pracowało 216 nauczycieli (186,81 etatów) oraz 90 pracowników administracji i obsługi (88,25 etatów). W celu ujednoczenia obsługi finansowo-księgowej placówek oświatowych z dniem 1 stycznia 2018 r. utworzono w Urzędzie Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim wyodrębniony referat obsługujący jednostki budżetowe.

Wykres nr 14. Koszt jednego oddziału w 2018 roku.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Referatu Budżetu Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim Sytemu Informacji oświatowej oraz metryczek do subwencji oświatowej.

Wykres nr 15. Koszt utrzymania jednego ucznia w placówce w 2018 roku.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Referatu Budżetu Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim Sytemu Informacji oświatowej oraz metryczek do subwencji oświatowej.

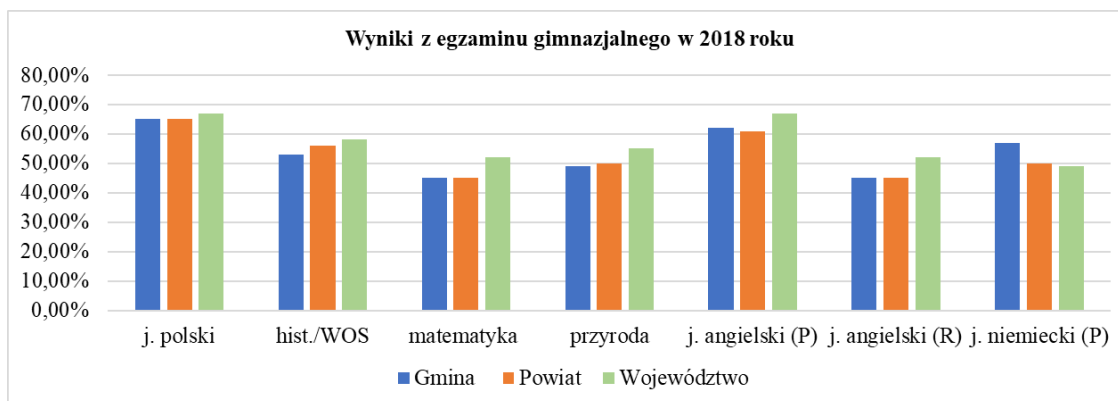
Tabela nr 30. Wydatki szkół w latach 2015-2018 (w tys. PLN).

Placówka/rok	2015	2016	2017	2018
Szkoła Podstawowa Nr 1	2 819	2 829	3 834	6 157
Szkoła Podstawowa Nr 2	3 320	3 353	3 362	3 671
ZSP Marzęcino	2 474	2 515	2 559	2 567
ZSP Kmiecin	2 291	2 543	2 718	2 679
SP w Lubieszewie	1 432	1 459	1 664	1 863

SP w Wiercinach	1 063	1 088	1 072	877
Ogółem	15 414	15 803	17 226	19 832

Źródło: opracowanie na podstawie danych otrzymanych z Referatu Budżetu Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim.

Wykres nr 16. Wyniki egzaminów gimnazjalnych na terenie gminy w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2017/2018 są niesatysfakcjonujące. Uczniowie Gimnazjum w Marzęcinie i w Nowym Dworze Gdańskim osiągnęli z części I i II porównywalny poziom do średniej wyników powiatu, jednak niższy niż w województwie. Natomiast Gimnazjum w Kmiecinnie osiągnęło najniższe wyniki w gminie za wyjątkiem wyniku z języka niemieckiego.

11.2. Kultura

Na terenie gminy funkcjonują dwie samorządowe instytucje kultury:

- 1) Żuławski Ośrodek Kultury przy ulicy Sikorskiego 21 w Nowym Dworze Gdańskim (kwota dotacji z budżetu gminy 957 000,00 zł);
- 2) Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy przy ulicy Sikorskiego 23 w Nowym Dworze Gdańskim (kwota dotacji z budżetu gminy 600 000,00 zł).

Ponadto gmina utrzymuje Żuławski Park Historyczny przy ulicy Kopernika 17 w Nowym Dworze Gdańskim, którego operatorem jest Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego - Klub Nowodworski.

W 2018 r. gmina przeznaczyła na bieżącą działalność kulturalną 1 984 815 zł.

Zauważa się w ostatnich latach znaczny wzrost zadowolenia mieszkańców z działalności Żuławskiego Ośrodka Kultury. Niemniej jednak mieszkańcy wsi oczekują większej aktywności Żuławskiego Ośrodka Kultury na ich terenie.

11.3. Sport

Priorytetem dla gminy jest wspieranie sportu wśród dzieci i młodzieży, organizacja sportowych imprez masowych oraz zajęć pozalekcyjnych. Realizowano programy „Ćwiczymy dla zdrowia”, „Płyniemy po zdrowie”, Kampanię Rowerowy Maj oraz zorganizowano wyścig rowerowy dla dzieci i młodzieży Tuga Tour.

Gmina zarządza i systematycznie modernizuje Miejskie Obiekty Sportowe w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Warszawskiej oraz obiekty sportowe na terenach wiejskich. W 2018 r. wybudowano: bieżnię lekkoatletyczną, szatnie modułowe, boisko wielofunkcyjne w Kmiecinie, boisko ze sztuczną trawą w Marzęcinie oraz mini boiska w Gozdawie-Osadzie, Jazowej i Stawcu. Zmodernizowano kotłownię oraz system nawodnienia boisk na Miejskich Obiektach Sportowych. Systematycznie doposażamy sekcje młodzieżowe i szkoły w sprzęt sportowy.

W 2018 r. gmina przeznaczyła na sport 4 263 909, 33 zł.

11.4. Rekreacja i wypoczynek

Gmina wspiera i organizuje wypoczynek wakacyjny dzieci i młodzieży, wyjazdy edukacyjne i ogólnodostępne spotkania rekreacyjne. W 2018 r. gmina zorganizowała m.in. wyjazd uczniów klas VI szkół podstawowych z terenu Gminy Nowy Dwór Gdański do Warszawy, siedem festynów wakacyjnych dla dzieci i młodzieży na terenach wiejskich oraz trzy turnieje z okazji otwarcia mini boisk. Systematycznie doposaża się place zabaw i buduje nowe. Wybudowano m. in.: otwartą strefę aktywności na Miejskich Obiektach Sportowych. Ponadto gmina utrzymuje Przystań Żeglarską w Osłonce.

12. Aktywność obywatelska

12.1. Wieloletni i roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą Nr 322/XLI/2017 z dnia 3 listopada 2017 r. Rada Miejska przyjęła Wieloletni Program Współpracy Gminy Nowy Dwór Gdański z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2018-2021. W wyniku ogłoszonego konkursu ofert na wsparcie zadań publicznych w zakresie: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wyłoniono operatora Żuławskiego Parku Historycznego na lata 2018-2021.

Ponadto co roku gmina na podstawie ww. ustawy uchwała Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Podstawowe formy współpracy Gminy Nowy Dwór Gdański z organizacjami w 2018 roku miały charakter pozafinansowy i finansowy.

Na rok 2018 ogłoszono 9 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych o charakterze pożytku publicznego:

- 1) ochrona i promocja zdrowia - 1 umowa, kwota 1500 zł,
- 2) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych – 2 umowy, 2 700 zł,
- 3) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym – 5 umów, 25 000 zł,
- 4) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury dziedzictwa narodowego – 5 umów, 50 000 zł,
- 5) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – 3 umowy, 55 000 zł,
- 6) ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego - 1 umowa, 1500 zł,
- 7) turystyka i krajoznawstwo – 2 umowy, 3 600 zł,
- 8) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów współpracy między społecznościami – 2 umowy, 10 000 zł,
- 9) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – 2 umowy, 4 000 zł.

12.2. Fundusz sołecki

W ramach aktywizacji społeczności wiejskiej na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański funkcjonuje system wsparcia inicjatyw społecznych, zwany funduszem sołeckim. Realizowane przy jego udziale zadania mają na celu poprawę życia mieszkańców terenów wiejskich. W 2018 r. wydatkowano na realizację funduszu sołeckiego kwotę 451 910,48 zł, z czego największe pozycje stanowią bieżące utrzymanie i remonty dróg, budowa nowych punktów świetlnych oraz funkcjonowanie świetlic, terenów zielonych i placów zabaw.

13. Bezpieczeństwo obywateli

13.1. Podstawy funkcjonowania Straży Miejskiej

Straż Miejska w Nowym Dworze Gdańskim powołana została Zarządzeniem Nr 3/92 Burmistrza Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański z dnia 27 stycznia 1992 roku i funkcjonuje od 01 lutego 1992 r.

22 lipca 2014 roku zawarto porozumienie pomiędzy Komendantem Powiatowym Policji i Burmistrzem Nowego Dworu Gdańskiego o współpracy Komendy Powiatowej Policji ze Strażą Miejską w Nowym Dworze Gdańskim. Jedną z form realizacji porozumienia są wspólne służby i patrole z policjantami. W 2018 roku było ich 23.

Działalność Straży Miejskiej

W 2018 roku do siedziby Straży Miejskiej wpłynęło 411 zgłoszeń od mieszkańców. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło ochrony środowiska i gospodarki odpadami (26% wszystkich zgłoszeń), nieprawidłowości w ruchu drogowym 22% oraz zgłoszeń dotyczących zwierząt (zgłoszenia dotyczące: trzymania zwierząt w złych warunkach bytowych, biegania psów bez nadzoru, porzucenia zwierząt – psy bezpańskie) 18%.

Tabela nr 31. Struktura zgłoszeń od mieszkańców.

Zgłoszenia dotyczące	Liczba	%
zakłócenia porządku publicznego i spokoju	15	3,92
zagrożeń w ruchu drogowym	84	21,93
ochrony środowiska i gospodarki odpadami	99	25,85
zagrożeń życia i zdrowia	59	15,40
zagrożeń pożarowych (katastrofy)	6	1,57
awarii technicznych	15	3,92
zwierząt	68	17,75
pozostałe zgłoszenia	37	9,66

Źródło: Opracowanie własne.

Straż Miejska w 2018 roku podjęła 1054 interwencje ujawniając 749 wykroczeń. Najwięcej wykroczeń wynikało z nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego (189 wykroczeń), co stanowi 25% wszystkich ujawnionych wykroczeń oraz nieprzestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach 185 wykroczeń – 25% wszystkich wykroczeń. W efekcie ujawnionych wykroczeń nałożono na sprawców wykroczeń 149 mandatów karnych i skierowano 3 wnioski o ukaranie do sądu.

Najwięcej mandatów nałożono za wykroczenia porządkowe szczególnie uciążliwe społecznie:

- 1) wykroczenia określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym) 40 mandatów, co stanowi blisko 27% wszystkich wystawionych mandatów;
- 2) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia, w tym wykroczenia polegające na niezachowaniu należytych środków przy trzymaniu zwierząt 27 mandatów, co stanowi 18% wystawionych mandatów.

Łącznie mandaty za wykroczenia porządkowe stanowią 60% wszystkich nałożonych mandatów.

Tabela nr 32. Struktura wykroczeń.

Rodzaje wykroczeń	Pouczenia	Mandaty karne	Wnioski do sądu	Razem	% ujawnionych wykroczeń
wykroczenie przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	26	-	-	26	3,47
wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	63	27	3	93	12,42
wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	164	25	-	189	25,23
wykroczenie przeciwko urządzeniom użytku publicznego	53	13	-	66	8,81
ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	32	40	-	72	9,61
ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	16	23	-	39	5,21
ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	181	4	-	185	24,70
ustawie o ochronie zwierząt	15	5	-	20	2,67
ustawie o odpadach	34	12	-	46	6,14
inne	13	-	-	13	1,74

Źródło: Opracowanie własne.

W czasie codziennego patrolu strażnicy kontrolują okolice szkół nowodworskich i miejsca gromadzenia się młodzieży. Straż Miejska współpracuje z różnymi instytucjami i służbami statutowo zajmującymi się bezpieczeństwem publicznym m. in. policją, sanepidem, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, czego efektem są wspólne służby i patrole. W 2018 roku służb z Policją było 23, kontroli z innymi służbami i instytucjami – 71.

13.2.Ochotnicze Straże Pożarne

Działalność ratowniczo-gaśniczą prowadzi 7 jednostek OSP z terenu gminy, w tym trzy jednostki są w Krajowym Systemie Gaśniczo-Ratownicznym. Zadaniem Gminy jest utrzymanie bieżącej gotowości operacyjnej jednostek. Jednym z najważniejszych zadań jakie zamierza zrealizować gmina jest wsparcie finansowe zakupu nowych pojazdów pożarniczych dla najważniejszych z punktu widzenia bezpieczeństwa jednostek ochotniczych straży pożarnych. W 2017 r. zakupiliśmy przy wsparciu Marszałka Województwa Pomorskiego oraz Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej dwa wozy gaśniczo-pożarnicze. Wartość zakupu ogółem to 1 330 000,00 zł, z czego dofinansowanie gminy wyniosło 567 500,00 zł. W 2018 r. poniesiono nakłady w wysokości 423 325,55 zł. Środki budżetowe przeznaczone na utrzymanie gotowości bojowej wydatkowano przede wszystkim na zakup paliwa, sprzętu i ubrań strażackich (87 696,31 zł), remonty pojazdów oraz remiz strażackich (55 516,71 zł), utrzymanie obiektów (woda opał, energia elektryczna) - 23 594,44 zł. Ponadto wypłacono ekwiwalenty za udział w akcjach ratowniczych lub w szkoleniach (27 315,75 zł). W ramach wydatków majątkowych sfinansowano między innymi budowę wiaty garażowej dla OSP Kmiecina (20 799,97 zł).

W ramach zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców gminy udzielamy także wsparcia finansowego: Komendzie Powiatowej Policji, Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz szpitalowi.

14. Działalność zewnętrzna gminy

1.1. Porozumienia międzygminne

Gmina Nowy Dwór Gdański aktywnie współpracuje z innymi samorządami i podmiotami na rzecz rozwoju Żuław oraz Pomorza.

Obecnie realizowanych jest 5 wspólnych projektów:

- 1) 28 grudnia 2015 roku przystąpiliśmy do projektu partnerskiego pn. „Zachowanie wielokulturowego dziedzictwa Żuław poprzez wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich w obiektach zabytkowych, obiektach położonych na terenach objętych ochroną konserwatorską w gminach żuławskich oraz stworzenie spójnej oferty turystycznej promującej tożsamość Żuław”. Projekt jest realizowany razem z gminami: Cedry Wielkie, Nowy Staw oraz parafiami z wymienionych gmin;
- 2) 24 stycznia 2017 roku przystąpiliśmy do projektu partnerskiego pn. „Pomorskie Szlaki Kajakowe - Kajakiem przez Żuławę” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt jest realizowany razem z gminami: Stare Pole, Miłoradz, Nowy Staw, Stegna oraz Miasto Malbork;
- 3) 5 października 2018 roku przystąpiliśmy do porozumienia na rzecz współpracy, wspólnego przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzieleniu zamówień publicznych na realizację promocji produktu turystycznego Przedsięwzięcia Strategicznego pn. „Pomorskie Szlaki Kajakowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Porozumienie jest realizowane między naszą gminą, a Miastem Gdańsk. W ramach porozumienia przygotowana zostanie kampania bezpośrednia oraz pośrednia (ulotki, plakaty, broszury, aplikacja);
- 4) 26 stycznia 2017 roku przystąpiliśmy do projektu partnerskiego „Pomorskie Trasy Rowerowe - Rowerem przez Żuławę” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt jest realizowany przez naszą gminę w partnerstwie z gminami: Stegna, Ostaszewo, Lichnowy oraz Powiatem Nowodworskim;
- 5) 27 stycznia 2017 roku przystąpiliśmy do projektu partnerskiego „Budowa węzła integracyjnego Nowy Dwór Gdański wraz z trasami dojazdowymi” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Powiatem Nowodworskim;

1.2. Udział w stowarzyszeniach

Gmina Nowy Dwór Gdański jest członkiem 7 stowarzyszeń zrzeszających jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) Związek Gmin Pomorskich - organizacja powstała z inicjatywy 10 przedstawicieli samorządów gminnych, w 1992 roku pod nazwą Pomorskie Stowarzyszenie Gmin Wiejskich, jako efekt zapotrzebowania na wspólne działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich województwa pomorskiego. Obecnie zrzesza 88 gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich, a podejmowane przez nich inicjatywy mają wpływ na jakość życia ponad 750 000 mieszkańców.
Data przystąpienia naszej gminy – 2013 rok.
- 2) Stowarzyszenie Żuławy - stowarzyszenie zrzeszające samorządy znajdujące się na terenie Żuław. Zapewnia współdziałanie dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców Żuław delty Wisły i ich dobytku przed powodzią oraz innymi zagrożeniami, podnosi atrakcyjność życia i poprawia jakość zamieszkania na Żuławach, tworzy warunki dla optymalnego wykorzystania walorów agroekologicznych Żuław, rozpowszechnia działania, polegające na odtworzeniu tożsamości historycznej regionu oraz stara się podwyższać poziom rozwoju obszarów wiejskich.
Data przystąpienia naszej gminy - 2000 rok.
- 3) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka - Rybacka Brać Mierzei - powstała w celu realizacji zadań 4 Osi Programu Operacyjnego RYBY 2007 – 2013. Obszar działania LGR Rybacka Brać Mierzei obejmuje gminy: Nowy Dwór Gdański, Pruszcz Gdański, Krynica Morska, Sztutowo, Stegna, Ostaszewo i Cedry Wielkie. Członkami stowarzyszenia są samorządy, przedsiębiorcy, rybacy, spółdzielnie rybackie i organizacje pozarządowe.
Data przystąpienia naszej gminy - 2009 rok.
- 4) Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot – powołane 15 września 2011 roku stowarzyszenie samorządowe mające na celu zacieśnienie współpracy i doprowadzenie do harmonijnego rozwoju całego obszaru metropolitalnego wokół Gdańska, poprzez jak najlepsze wykorzystanie potencjału miast i gmin członkowskich, z poszanowaniem ich odrębności i specyfiki.
Gmina jest jednym z członków założycieli stowarzyszenia – 2011 rok.
- 5) Polska Unia Mobilności Aktywnej – organizacja promująca i rozpowszechniająca aktywność mobilną za pomocą roweru, deskorolek, czy hulajnóg. Prowadzi liczne kampanie społeczne w celu uświadomienia społeczeństwa, jak ważnym jest aktywne spędzanie wolnego czasu.
Data przystąpienia naszej gminy – 2015 rok.
- 6) Cittaslow - Idea Cittaslow wywodzi się z ruchu Slow Food i narodziła się we Włoszech w 1998 roku. Rok później cztery włoskie miasteczka powołały do życia międzynarodowe stowarzyszenie Cittaslow. Pierwsze miejscowości z Polski przystąpiły do sieci „miast dobrej jakości życia” w 2006 roku.
Docenienie potencjału niewielkich miast to trend XXI wieku, doskonale wpisujący się w założenia zrównoważonego rozwoju. Miasta spod znaku ślimaka przyjmują wspólne cele dla polepszania jakości życia mieszkańców i przybliżania kultury dobrego życia. Przede wszystkim stawiają na działania prospołeczne i prośrodowiskowe, dbają o zachowanie niepowtarzalnego charakteru każdego z miast poprzez odnowę zabytków oraz

pielęgnowanie lokalnej wytwórczość i kuchni. Charakterystyczną cechą miast Cittaslow jest również rozwijanie tradycji gościnności. Idee Cittaslow zakładają również wykorzystywanie nowoczesnych technologii i nowatorskich sposobów organizacji miasta, tak, aby spokojne tempo życia nie stało w sprzeczności z ciągłym i przemyślanym rozwojem.

Data przystąpienia naszej gminy – 2014 rok.

- 7) Żuławska Lokalna Grupa Działania - Organizacja skupia w sobie 10 gmin z powiatu nowodworskiego oraz malborskiego. Zajmuje się wdrażaniem Lokalnych Strategii Rozwoju oraz pozyskiwaniem funduszy europejskich. Jej celem jest m.in. zwiększenie aktywizacji społecznej na terenach wiejskich, tworzenie warunków dla nowych miejsc pracy w sektorze gospodarczym i turystycznym oraz opracowywanie lokalnej marki dla usług i atrakcji turystycznych.

Data przystąpienia naszej gminy – od 2015 roku.

1.3. Współpraca międzynarodowa

Gmina Nowy Dwór Gdański utrzymuje partnerskie stosunki z czterema miastami zagranicznymi z Europy. Należą do nich: Hennef (Niemcy), Velká nad Veličkou (Czechy), Sarny (Ukraina), Swietłyj (Federacja Rosyjska).

Razem z naszymi partnerami podejmujemy działania na rzecz rozwoju kultury, sportu oraz szkolnictwa. Kluczowym elementem systemu współpracy jest sportowa wymiana młodzieży. Uczniowie podczas tego rodzaju spotkań, rywalizują ze swoimi rówieśnikami w różnych dyscyplinach: piłka nożna, siatkówka, unihokej, tenis stołowy. Za działania sportowe odpowiada Żuławskie Towarzystwo Sportowe, które koordynuje działania z placówkami oświatowymi oraz Urzędem Miejskim. Relacje z partnerem niemieckim koordynuje Stowarzyszenie Miast Partnerskich.

Wizyty są dobrą okazją do omówienia wspólnych przedsięwzięć, spraw bieżących oraz integrują mieszkańców naszych samorządów. Raz do roku odwiedzamy wszystkich naszych partnerów, uczestnicząc m.in. w ważnych dla lokalnej społeczności uroczystościach, jak chociażby Dzień Rybaka - Dzień Miasta Swietłyj w Federacji Rosyjskiej. Zapraszamy także delegacje do wizyt w naszej gminie. W ciągu ostatnich lat przedstawiciele miast partnerskich uczestniczyli w Dniach Żuław oraz Dożynkach Gminnych w Marynowach, Marzęcinie i Orłowie.

Podsumowanie

Informacje zawarte w przedstawionym Państwu raporcie w intencji autorów mają pokazać aktualną sytuację gminy, jej sukcesy i osiągnięcia, ale także istniejące problemy wpływające na życie mieszkańców. Sygnalizujemy również pewne tendencje i zagrożenia, które mogą się pojawić w następnych latach. Zapewniamy, że Państwa uwagi będą miały wpływ na decyzje i działania podejmowane przez gminę w kolejnych latach. Wierzimy, że wspólnie będziemy rozwijać Naszą Małą Ojczyznę dla dobra mieszkańców.

Wykaz tabel

Tabela nr 1. Wykaz uchwał	10
Tabela nr 2. Realizacja celów operacyjnych – budowa kapitału społecznego	13
Tabela nr 3. Realizacja celów operacyjnych – wzrost zatrudnienia	13
Tabela nr 4. Realizacja celów operacyjnych – systematyczne podnoszenie poziomu edukacji	14
Tabela nr 5. Realizacja celów operacyjnych – wzrost świadomości prozdrowotnej mieszkańców	14
Tabela nr 6. Realizacja celów operacyjnych – rozwój przedsiębiorczości	15
Tabela nr 7. Realizacja celów operacyjnych – modyfikacja kierunków produkcji rolnej oraz rozwój przetwórstwa rolnego	15
Tabela nr 8. Realizacja celów operacyjnych – bogata i rozpoznawalna oferta turystyczna i kulturalna	16
Tabela nr 9. Realizacja celów operacyjnych – tworzenie miejsca dobrego do zamieszkania	17
Tabela nr 10. Realizacja celów operacyjnych – utrzymanie czystości środowiska naturalnego oraz regulacja stosunków wodnych	17
Tabela nr 11. Realizacja celów operacyjnych – poprawa efektywności energetycznej	18
Tabela nr 12. Wykonanie budżetu gminy w tys. PLN	19
Tabela nr 13. Wykonanie wydatków majątkowych w tys. PLN	21
Tabela nr 14. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	21
Tabela nr 15. Mienie gminy oddane w trwałe zarząd jednostkom oświatowym	32
Tabela nr 16. Łączna wartość majątku komunalnego Gminy Nowy Dwór Gdański	33
Tabela nr 17. Wykaz nieruchomości stanowiących mieszkaniowy zasób gminy – stan na dzień 31.12.2018r.	34
Tabela nr 18. Obrót zasobem komunalnym w 2018 r.	35
Tabela nr 19. Rozliczenie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za 2018 r. (zadanie zlecone)	37
Tabela nr 20. Wykaz strat poniesionych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy	38
Tabela nr 21. Prace melioracyjne w 2018 r.	38
Tabela nr 22. Wykonanie zadań własnych w 2018 roku - zasiłki i pomoc w naturze, usługi opiekuńcze (porównanie do 2017 roku)	40
Tabela nr 23. Liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2018 roku (porównanie do lat 2016 i 2017)	41
Tabela nr 24. Powody przyznania pomocy w 2018 roku (porównanie do lat 2016 i 2017) ...	41
Tabela nr 25. Wykonanie zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych w 2018 roku (w porównaniu do 2017 roku)	42

Tabela nr 26. Liczba osób i koszt utrzymania mieszkańców naszej gminy w Domach Pomocy Społecznej w 2018 roku (w porównaniu do 2016 roku i 2017 roku)	43
Tabela nr 27. Kwota otrzymanej subwencji oświatowej i poniesionych wydatków na oświatę w latach 2015-2018	45
Tabela nr 28. Wysokość subwencji oświatowej na 1 ucznia w latach 2015-2018	46
Tabela nr 29. Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański wg stanu na dzień 30 września 2018 roku	47
Tabela nr 30. Wydatki szkół w latach 2015-2018 (w tys. PLN)	48
Tabela nr 31. Struktura zgłoszeń od mieszkańców	52
Tabela nr 32. Struktura wykroczeń	53

Wykaz wykresów

Wykres nr 1. Demografia ludności Gminy Nowy Dwór Gdański	6
Wykres nr 2. Stan ludności według płci	7
Wykres nr 3. Struktura ludności według grup ekonomicznych	7
Wykres nr 4. Przyrost naturalny	8
Wykres nr 5. Wykaz uchwał	11
Wykres nr 6. Realizacja dochodów w 2018 r. w tys. PLN	19
Wykres nr 7. Główne źródła dochodów własnych w tys. PLN	20
Wykres nr 8. Podstawowe wydatki budżetu w tys. PLN	20
Wykres nr 9. Klasyfikacja użytków rolnych z podziałem na klasy (ha)	36
Wykres nr 10. Struktura użytków rolnych w gminie	36
Wykres nr 11. Struktura upraw w gminie w 2018 r.	37
Wykres nr 12. Dochody i wydatki na edukację i opiekę w tys. PLN	46
Wykres nr 13. Wysokość subwencji oświatowej na 1 ucznia w latach 2015-2018	46
Wykres nr 14. Koszt jednego oddziału w 2018 roku	48
Wykres nr 15. Koszt utrzymania jednego ucznia w placówce w 2018 roku.....	48
Wykres nr 16. Wyniki egzaminów gimnazjalnych na terenie gminy w 2018 r.	49

Wykaz rysunków

Rysunek nr 1. Mapa przedstawiająca Gminę Nowy Dwór Gdański na tle powiatu nowodworskiego	5
Rysunek nr 2. Mapa przedstawiająca Sołectwa	12